

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT

55e JAARGANG

APRIL 1953

No. 4

...

VERENIGING

TOT

BEVORDERING

DER

BIJENTEELT

IN

NEDERLAND

...

SPEURBIJTJES

f 1,50 per 20 woorden, elke 4 woorden meer 30 cent, bij vooruitbetaling. Giro: 27772, Bijenhuis, Wageningen. Inzenden vóór de 20e der maand.

Ben koper van vijftigtal sterke gezonde bijenvolken. Dringend prijsopgave aan A. VAN ASSCHE, Stationsstraat 53, Londerzeel, België.

TE KOOP: Volken op 6 ramen. BAKKER'S BIJEN-PARK, Hoogeveen.

Imker zoekt in 't Oosten of Zuiden des lands een **klein, vrijstaand huis met tuin en schuur**. Woningruil met plaats in Noord-Holland mogelijk. Brieven onder letter B. aan het Bijenhuis te Wageningen.

Krainer Koninginnen. Nog af te geven enige overwinterde koninginnen. BIEËNHOF, Soesterberg, Tel. K 3403—369.

GEVRAAGD: Honingslinger, eventueel met bijbeh. Gereedschap. M. v. ZOMEREN, Popp.str. 21, Geldermalsen.

TE KOOP: ± 47 pond Koolzaadhoning in bus. Ook enige busjes van 10 pond. W. EDAM, Beemster.

AANGEBOODEN: Koolzaad, Zomer- en Heideslingerhoning, alsook **geperste Kunstraat**, door W. JANSSEN, Pluimersdijk Halle.

TE KOOP: Prima Klaverslinger honing, nog flinke voorraad. Billijke prijs. H. T. VAN DAM Bijenpark Jubbega.

TE KOOP wegens sterfgeval: Bijenstal met 3 goed bevolkte kasten en complete inventaris w.o. honingslinger, ramen, gereedschap enz. Prijs f 120,—. Bevr.: D. v. d. OEVER, Lekdijk 184, Ammerstol.

Bezoekt de van ouds bekende Bijenmarkt te Beilen op Maandag 20 April. Terrein achter Hotel Koopman. Aanvang 10 uur. Flinkte aanvoer verzekerd.

WEGENS VERHUIZEN TE KOOP: een Bijenstal met 5 volken en ± 10 kasten met bijbehoren. Keuze uit 2 stallen w.i. ruimte voor 8 of 12 volken. H. v. d. BERG, Gron.straatweg 52a, Hardegarijp (Fr.).

TE KOOP GEVRAAGD: kleine elektrische Broedmachine in beste staat, ong. 50 eiers. Aanbod: DE BOSSCHERS, Scherenhuisstraat 18, Gent (België).

TE KOOP: 2 bevolkte kasten, 5 ledige kasten, 1 bevruchtungskastje, 2 raamshoningslinger, moerroosters en benodigdheden (alles compleet). C. S. SPAANS, Tulpstraat 4, Maassluis.

TE KOOP wegens ziekte: 17 volken in kasten en eer. korf. H. FIJNHEER, Bosstraat 58, Winkel.

TE KOOP wegens omstandigheden: zeer mooie rijdende Bijenstand, inhoudende 60 kasten 12 raams en 44 kasten 5 raams; benevens ± 60 reservekasten 5 raams. Verder volledige bijenstandinventaris. Brieven: Mevr. J. J. PESMAN, Wilhelminaweg 2, Appingedam, Tel. 150.

TE KOOP: gebruikte Korven met opzet f 3,50. Volken op 5 ramen uit het broednest. JAN KIERS, Dwingelo Br. 4.

TE KOOP AANGEBOODEN: 17 kasten met bijen, met uitgebouwde honingkamers, moerroosters en voederflessen; z.g.a.n. twee-raams honingslinger; betonnenleggers waar de kasten op staan gratis. Ook in gedeelten. Billijke prijs. Bij: P. MOERMAN, Soendalaan B, Vlaardingen.

Gaarne zou ik mijn grote gesloten **Honingslinger** met nikkelen snijkraan ruilen voor een Honingspers. Tevens een Observatiekast te koop. T. DE HAAN „Loti", Putten (Vel.).

TE KOOP: 40 prima Bijenvolken op simplexramen, moer 1952. Bij: S. v. d. BOOMEN, Prov.weg 95, Meerveldhoven, N.-Br.

Op 2 Maart is zacht en kalm van ons heengegaan onze lieve Vrouw en Moeder

**GRADA JANA WILLEMINA
VAN DEN BROEK-MATER**

op de leeftijd van 51 jaar.

W. H. VAN DEN BROEK
GRADA en JAN

Soesterberg, 5 Maart 1953

„Bieënhof".

De teraardebestelling heeft op verzoek van de overledene in stilte plaats gehad.

BIJENMARKT 18 APRIL

CAFÉ SCHULTE - ZENDEREN
AANVANG 9 UUR.

Met prijzen voor grootste aanvoer.

Namens Bestuur:
NIJHUIS, Penningmeester.

BIJENMARKT TE HEERENVEEN

op **DONDERDAG 16 APRIL.**

Terrein K.R. Poststr., naast Groenteveiling.

AANVANG 10 UUR.

NOTEER

BIJENMARKT

15 APRIL 10 UUR

A S S E N

GEVRAAGD: Heidepers- en Slingerhoning. Brieven met kwantum en prijs aan: W. v. 't LAND, Honingzemerij, Barneveld.

TEGEN ELK AANNEEMLIJK BOD TE KOOP de nog voorhanden grote partij **blanke, zuivere Slingerhoning** zijnde voorjaars en linde, en nog wat Heidehoning. W. J. MEBELDER, S. 68, Doetinchem.

TE KOOP GEVRAAGD: Nederlandse Bijenhoning. Brieven met opgave van soort, kwantum en prijs: W. BUITENDIJK, Jan. Campertstraat 43, Zwijndrecht.

TE KOOP: 7 bevolkte Bijenkasten, 5 ledige Marktkastjes en 5 ledige Korven. C. VERGOUWEN, Herenstraat 19, Voorhout, Tel. K 2532—7148.

TE KOOP wegens sterfgeval: 8 prima bevolkte Simplexkasten; 6 prima bevolkte Korven; 100 kg Bijensuiker; Honingslinger, 3 raams; Kolbapparaat; Ontzegelvork en verder Bijenmateriaal. Elk aanneemelijk bod. Wed. J. W. LOUTERS, Schilder A 42, Dodewaard.

Maandschrift voor

BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VERENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND

*

Versijnt
de eerste Dinsdag
van elke maand

Redacteur: R. P. Groenveld. Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen.
Telefoon 2863, Postrekening 27772.
Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de
Rijksbijenteeltconsulenten. Vaste medewerker: Joh. A. Joustra.

Wenken
voor
gevorderden

ALS dit praatje onder uw ogen komt, is het inmiddels begin April geworden en zitten we volop in de voorjaarsontwikkeling van onze volken. Toch wil ik nog graag even terugkeren naar de afgelopen winterperiode. Het blijkt dat in mijn omgeving, waar nog vrij veel heide is en dus iedere imker met zijn volken naar de hei gaat, nog al wat volken zijn gesneuveld, terwijl er ook nog al wat volken zijn, die — de een in meerdere de andere in mindere mate — aan roer lijden. De oorzaak hiervan is vermoedelijk niet ver te zoeken. De hei heeft het in sommige streken in het midden en Zuiden des lands niet slecht gedaan en menig imker zal zich — mede door de hoge suikerprijs — hebben laten verleiden zijn volken voldoende honing voor de winter te laten houden. Nu staat heidehoning als wintervoedsel toch al in een kwade reuk en dit geval kwam daar nog bij, dat althans mijn bijen van de derde week van November tot 28 Januari niet meer buiten de kasten zijn geweest. Deze winterzit is vrij lang en al die tijd was het mistig, regen, natte sneeuw, kortom niet koud genoeg om de bijen werkelijk een vaste winterzit te geven en daarbij veel te veel vocht, de grote vijand van onze bijen. Een flinke droge vorst zouden zij ongetwijfeld veel beter hebben verdragen. Het is dan ook geen wonder dat volken, die uitsluitend op heidehoning werden overwinterd, roerverschijnselen vertoonden. De moraal hiervan is, dat het steeds verstandig is de volken, ook al hebben zij voldoende honingvoorraad, voor de wintermaanden nog een paar kg suiker bij te voeren. Deze suiker wordt dan het laatst in de cellen opgeslagen en dus ook het eerst opgebruikt. Eerst daarna, tegen het voorjaar, beginnen de bijen dan aan de honing, wat ons buitengewoon goed van pas komt, daar door deze honing de broedaanzet sterk wordt bevorderd, vooral als we af en toe van de raten naast het broednest wat dekseltjes van de verzegelde honing openkrabben.

Ik ben het met mezelf niet eens, of ik de imkers, voor wie deze rubriek eigenlijk bestemd is, moet aanraden zich direct met volle borst op de koninginneteelt te storten, maar ik geloof, dat het beter is daarmede nog maar even te wachten. Koninginneteelt eist nog wel wat meer ervaring en heeft het nadeel, dat bepaalde handelingen op zeer bepaalde tijdstippen moeten worden uitgevoerd en dan ook geen halve dag kunnen wachten, wat voor velen een bezwaar is. Dat wil niet zeggen, dat u niet moet zorgen steeds over enkele reservemoeren te beschikken, maar daarvoor is geen eigenlijke koninginneteelt nodig. Het lijkt mij verstandiger dat u zich gaat toeleggen op een methode om grotere opbrengsten van uw volken te krijgen, waarbij u een keus kunt doen uit de verschillende bedrijfsmethoden, gedurende de laatste tijd in ons Groentje gepubliceerd. Niets belet U daarbij selectie op eigen stand toe te passen, d.w.z. steeds voort te telen van de beste volken en moeren, welke om de een of andere reden niet

voldoen, zo gauw mogelijk op te ruimen. Baat dit niet, schaden kan het in ieder geval niet. Vanwaar deze sombere opmerking! Kijk, het is met onze vaderlandse bijen zo gesteld, dat er tengevolge van het sedert tal van jaren importeren van koninginnen van vreemde rassen, een kruisingsproduct is ontstaan, dat met alle mogelijke eigenschappen is behept en een groot deel van die eigenschappen zien wij liever niet dan wel; denkt u maar eens aan steeklust, onvoldoende legcapaciteit, zwermrust, trage voorjaarsontwikkeling enz.

En nu zijn onze deskundige voormannen in de imkerij

30 Mei: Algemene Vergadering.
20 Augustus: Imkersdag en Nationale
Honingtentoonstelling te Hilversum.
Gratis kasten voor beginners: blz. 55.
Richtprijs voor honing: blz. 63.
Nederlandse honingweek: blz. 63.

van mening, dat het nooit zal lukken, om door terugfokken daar weer een zuiver ras uit te halen, om de doodeenvoudige reden, dat je niet kan nagaan wanneer tussen al die kruisingen weer een raszuivere moer opduikt. Ik geloof dan ook dat we verstandig doen niet teveel op eigen houtje te proberen, maar dat het veel beter is eerst maar eens de resultaten van de verschillende proefnemingen — we hebben onze koninginsteeltstations en de proeven op Ambrosiushoeve — af te wachten. Het werken op eigen houtje en dan dikwijls nog op zeer ondeskundige wijze, heeft ons, wat betreft de raszuiverheid van onze moeren, gebracht in de situatie waarin we nu zijn, d.w.z. we hebben geen enkel ras en zoals we vroeger de z.g. boerenkippen hadden, hebben we nu boerenbijen en we laten het graag aan onze deskundigen op het gebied van bijenteelt en erfelijkheidsleer over om ons hiervan af te helpen.

Dit neemt natuurlijk niet weg, dat we voorlopig rustig met de bijen, die we hebben, doorgaan en, zoals boven reeds opgemerkt, dan kan het in ieder geval niet schaden steeds van de beste moeren voort te telen. Daarvoor is het nodig, dat u weet wat uw beste moeren zijn en dit kunt u alleen weten als u een behoorlijke boekhouding voert. Nu hoeft u van dat woord boekhouding heus niet te schrikken, want deze kan eenvoudig genoeg zijn. Een wit stukje karton, dat u in de kast legt en waarop u alle bijzonderheden welke u bemerkt en alle handelingen welke u aan het volk verricht regelmatig optekent, is daartoe al voldoende. Natuurlijk is het gemakkelijker daarvoor de handige kastkaarten te gebruiken, welke u voor enkele centen van het „Bijenhuis” kunt betrekken. Deze kaarten hebben bovendien het grote voordeel, dat u niet gauw iets vergeet, omdat alle belangrijke handelingen — in rubrieken verdeeld — daarop zijn aangegeven, terwijl er daarnaast nog ruimschoots ruimte is voor bijzondere aantekeningen, welke zonodig op de achterzijde nog kunnen worden voortgezet. Daarnaast legt u een boek aan van losse velletjes papier, die U in een eenvoudige klemband — in elke kantoorboekhandel voor weinig geld te koop — klemt.

U begint met voor elk volk op een vel de gegevens van de kastkaarten over te nemen. Daarnaast noteert u natuurlijk de opbrengst aan honing van het volk, de hoeveelheid aanwezig wintervoer en de nog daarbij gevoerde wintersuiker en verder alle gegevens welke u van belang acht, zoals het begin van de bloei van verschillende drachtplanten, weer, temperatuur enz. Is het vel vol, dan legt u er eenvoudig een nieuw vel achter, waarop u verder gaat. De geschiedenis van 't volk wordt op deze wijze jaar in jaar uit voortgezet en u krijgt op deze wijze een prachtig overzicht over het wel en wee en de prestaties van uw volken. Mocht uit uw boekhouding gaan blijken, dat één bepaald volk voor wat betreft honingopbrengst, vruchtbaarheid van de koningin, zwermtraagheid en zachtmoedigheid steeds boven de andere uitsteekt, dan is dat een volk waaraan u bijzondere aandacht moet gaan besteden. Want, al zal, zoals ik reeds zeide, de moer, waarvan is uitgegaan, zo onzuiver zijn, dat deze methode nimmer een stam met vaste erfelijke eigenschappen kan opleveren, toch heeft de praktijk op verschillende standen geleerd, dat deze methode leidt tot hogere opbrengsten. Natuurlijk

in hoofdzaak doordat men steeds zo vlug mogelijk minder goede moeren door andere vervangt.

Velen van u zullen inmiddels reeds voorbereidingen hebben getroffen om naar het koolzaad of het fruit te reizen. Weet u dat het reizen met de bijen, ook in ons land al zeer oud is? De oudste vermelding die ik van het reizen naar het fruit kon vinden komt voor in het boek van Jacob v. Oudenhoven van 1670: „Een nieuwe ende Gantsch Vermeerderde Beschrijvinge van de Stadt 's-Hertogenbossche” en ik kan de verleiding niet weerstaan hiervan iets voor u over te nemen.

„Men is van oudts ghewoon gheweest in groot Brabant, ende voornamentlijck in de Meyerije van den Bosch, daer het landt hoogh ende droogh is, vol heyden ende zay-landts veel Bijen te houden, bysonderlijck doen den suycker hier niet bekent ende de wijn soo gemeen niet en was; ende daer over den honich ende mede in groote ghebruyck ende achttinghe waren, ende omdat in den vetten Gelderschen grondt veel eerder bloem valt, het voetsel voor de Bijen, als in haer magere Landen ende dorre Heyden, soo sijn de Brabanders ghewoon in de Lenten haer Bij-korven met de Bijen daer nae toe te brengen ende die oock weder te haelen als sy voor de Bijen bloem ende voetsel in haer eyghen Landt hebben. Sy brochten dan met haren Waghens ende Kerren hare Bijen tot dezen Waterstroom, ende daer quamen de Gelderschen met haren Pleyten Schepen ende Schuyten om van daer deze Bijen voorders naer haer Landt te brengen, ende daer nae soo brochten sy die oock wederom tot hier toe, van waer dan de Brabanders die wederom met haren Waghens ende Kerren t' Huys haelden, ende vinde aengheteekent in oude Memorien, dat hier op eenen tijdt meer dan twee duysent Corven met Bijen soude gheweest sijn”.

En als u nu ook naar het fruit en koolzaad reist, bestaat voor u daar de mogelijkheid om ook nog een product te winnen, waaraan wij gewoonlijk een groot tekort hebben, namelijk goede stamphoning voor drijfvoer. Op de voorjaarsdracht dragen de bijen dikwijls hele broedraten vol met stuifmeel. Deze stuifmeelraten beperken de broedruimte en werken daardoor het zwermen in de hand. Neemt u deze stuifmeelraten uit de volken. Breek ze uit en bewaar ze in een honingbus en onder honing. U slaat dan drie vliegen in één klap. De bijen kunnen hun bouwdrift uitleven, althans indien u volle vellen kunstraat voor de uitgenomen raten in de plaats geeft. De moer houdt legruimte en legt graag in deze nieuw gebouwde raat en u beschikt, als u de uitgenomen stuifmeelraten stukstoot, met water verdunt en grof zeft, over het allerbeste drijfvoer wat denkbaar is, veel werkzamer dan zuivere honing, omdat er zoveel stuifmeel en daardoor veel eiwit in zit en waarbij suikeroplossing natuurlijk niet in de schaduw kan staan. Kijkt u er de onlangs gepubliceerde methode „Jacobs” nog maar eens op na.

Tenslotte de opgaven van het weegschaalvolk: 1 Febr. 41.700 kg; 8 Febr. 41.250 kg, daarna wegens ziekte niet opgenomen, 1 Mrt. 39.700 kg, dus in de maand Februari precies een gewichtsvermindering van 2 kg, waaruit we mogen afleiden dat de aanzet van jong broed met kracht is ter hand genomen.

M.

De ramp

Met diep leedwezen geven wij kennis van het overlijden van ons lid, de heer

D. ARDON

in leven opzichter van het eiland Tiengemetten. Hij is omgekomen bij het uitoefenen van zijn plicht: het waarschuwen van de bewoners van het eiland en het controleren van de dijken. Toen het er voor het eiland hopeloos voorstond heeft hij met zijn broer, die hem vergezelde, nog geprobeerd zijn woning te bereiken, doch tengevolge van een dijkdoorbraak zijn beiden verdronken.

Wij betuigen de nagelaten betrekkingen onze innige deelneming.

Als vermist is opgegeven ons lid de heer

JOH. FLIKWEERT Pz.

te Nieuwerkerk, naar wiens verblijfplaats we in ons vorig nummer hebben gevraagd. Volgens de binnengekomen berichten moet worden gevreesd dat de gehele familie Flikweert, met uitzondering van twee zoons, die niet thuis waren, is omgekomen.

Het overzicht van de materiële schade is nog steeds niet volledig. Aangenomen moet worden dat van de 5000 bijenvolken in het rampgebied er tussen de 1000 en 2000 zijn omgekomen.

De hulp

Vele afdelingen zegden reeds geld, bijen en materiaal toe.

Bij het Bijenhuis kwam binnen: L. M. te H. f 15,—; Afd. Dieren f 50,—; P. B., den H. f 5,—; Afd. Losser f 25,—; Afd. Ede f 127,—; Afd. Ruinen f 25,—; Afd. Zundert f 30,—; Afd. Norg f 25,—; Afd. Baarn f 25,—; Afd. Markelo f 25,—; Afd. Buiksloot f 27,50; Afd. Wapenveld f 30,—; Mej. J. G. B. te W. f 50,—; Afd. Leerdam f 50,—; Afd. Coevorden f 50,—; Afd. Winkel N.H. f 25,—; Afd. Zetten f 10,—; Afd. Dalfsen f 9,25; Ver. t.b.d. Bijenteelt f 1000,—. Totaal op 19 Maart 1953 f 1.603,75.

Ons gironummer is: 27772 ten name van de Vereniging te Wageningen.

Wie evacuatie-adressen van imkers kent, wordt beleefd verzocht deze aan het Bijenhuis te Wageningen op te geven.

BEVRUCHTINGSSTATIONS

De ligplaats van schipper Boersma is niet Westerhamrikkade, doch **Oosterhamrikkade!**

BIJEN-CONFERENTIE VOLKSHOGESCHOOL TE BERGEN.

Een poging om op 13 Juli '52 een studieconferentie te houden op de prachtig gelegen „Zandhoeve” van de Volkshogeschool te Bergen, kon wegens onvoldoende deelname niet doorgaan. Velen heeft dat gespeten en zij hebben mij gevraagd dit jaar een nieuwe poging

De bijenstal staat nog in het water. De kasten zijn doortrokken met zout water, ze zijn „salpeterig” en zullen bij vochtig weer in de winter erg nat worden....

te willen doen. Als resultaat daarvan kan ik u dan hiermede berichten, dat op een nader te bepalen datum midden Juli a.s. voor maximum 46 deelnemers en deelnemsters gelegenheid zal bestaan een weekend door te brengen te Bergen voor de prijs van f 6.— per persoon, logies en voeding inbegrepen, terwijl door enkele vooraanstaande personen uit de imkerswereld zullen worden behandeld de problemen van en de perspectieven voor de Nederlandse bijenteelt.

Deze onderwerpen zullen ieder rechtgeaard imker en bijenvriend ongetwijfeld interesseren, doch bovendien belooft zo'n weekend door zijn sfeer en omgeving een attractie op zich zelf te zijn, zowel voor de heren als hun dames.

Gaarne zie ik dan ook uw aanmelding tegemoet tot uiterlijk 15 Mei a.s. bij voorkeur door storting van f 6 per persoon op mijn girorekening no. 543787. Zo spoedig mogelijk daarna volgen dan nadere bijzonderheden. Met imkersgroeten,

R. TER BRUGGE,

Kennemerstraatweg 220, Heiloo,
Tel. 2981 Alkmaar K 2200.

TWEE BIJENKASTEN GRATIS VOOR CURSISTEN.

Op de Hoofdbestuursvergadering van 7 Maart bleek dat het nu wel zeker is, dat zij, die met vrucht een cursus voor beginners hebben gevolgd, in aanmerking kunnen komen voor de verstrekking van een subsidie van ten hoogste f 80,— voor de aanschaffing van twee bijenkasten.

Het Hoofdbestuur verwacht, dat hierdoor het aantal cursussen in het seizoen 1953/1954 belangrijk groter zal zijn dan in vorige jaren. Het geeft de afdelingsbesturen dan ook in overweging zo spoedig mogelijk de organisatie van deze cursussen ter hand te nemen. Het minimum-aantal deelnemers bedraagt 12. Het les-geld bedraagt f 4,— per leerling. Men stelle zich in verbinding met een gediplomeerd bijenteeltleraar alvorens bij het Bijenhuis subsidie voor een cursus aan te vragen. Verdere bijzonderheden omtrent het aanvragen van cursussen vindt men op blz. 128 van het Maandschrift van Augustus 1951.

De afdelingsbesturen worden er nog op opmerkzaam gemaakt, dat hier een prachtige gelegenheid ligt voor het winnen van nieuwe leden, in het bijzonder jeugdleden.

HARTELIJK DANK I

Van zeer vele bekende en onbekende collega-imkers kreeg ik ter gelegenheid van mijn vijf-en-zestigste verjaardag een gelukwens.

Allen van wie mij het adres bekend was, heb ik teruggeschreven. De anderen bedank ik langs deze weg hartelijk voor hun wensen.

Met vriendelijke groet,
JOH. A. JOUSTRA.

De bijenstal van de heer J. van Dortmund te Terheijen. De kasten drijven in de tuin. Toen het water steeg kropen de bijen zo hoog mogelijk in de kasten. Ze kropen zelfs door de voerspleet in de dekplank omhoog, maar het mocht niet baten...

Imkersdag-1953 te Hilversum

Over het **dorp** Hilversum te midden van heide en boekweitvelden vertelde ik u in het vorig maandblad. Nu ga ik u in kennis brengen met de nieuwe **stad** Hilversum.

Hilversum is groot geworden. Hilversum is de laatste honderd jaar sterker in bevolking toegenomen dan enige andere plaats in Nederland. Het moge blijken uit de volgende cijfers:

Aantal inwoners in	1880:	3.500
	1900:	20.000
	1920:	40.000
	1953:	91.000

In deze laatste halve eeuw is de bevolking dus meer dan 4 maal zo groot geworden!

Waaraan heeft Hilversum deze bloei te danken?

In de eerste plaats aan zijn zeer gunstige ligging in het centrum van het schilderachtige Gooise landschap, maar ook aan de **spoorwegen** en autowegen, die het vele Amsterdammers mogelijk maakten buiten te wonen in de natuur. En dan, niet te vergeten, aan de Radio!

Het Gooi werd een buitenwijk van Amsterdam. Duizenden geëmployeerden ontvluchtten de hoofdstad en vestigden zich in het Gooi. De ochtendtreinen van ongeveer 8 uur, de bussen en auto's brengen deze forensen naar hun werk in Amsterdam, de avondtreinen van ongeveer 6 uur voeren hen terug naar hun gezin in het rustige Gooi. Niet alleen te Hilversum, maar ook te Baarn, Bussum, Laren en Huizen wonen honderden van deze forensen.

De natuur trekt. En wat voor natuur! Niet alleen heide en bos, maar er is nog meer in Hilversum, en dat zijn de plassen! In de onmiddellijke nabijheid van onze stad liggen de bekende Loosdrechtse en Kortenhoefse plassen. Neem daar eens een kijkje in de zomer. Honderden en honderden bootjes met glinsterende zeilen! Verrukkelijk gezicht! Wie van water en watersport houdt kan hier zijn hart ophalen. Tot zelfs grote nationale zeilwedstrijden worden hier geregeld gehouden. Grote heidevelden rondom, dennenbossen en beukenbossen, zoals het Corversbos, het Spanderswoud, de Lage Vuurse, alles voor wandelaars en fietsers; de plassen voor de liefhebbers van watersport, voor zeilers, zwimmers en roeiers. Het Gooi is dan ook een druk bezocht vakantie-oord.

Maar ook in de omgeving is heel wat te genieten. Binnen een afstand van enkele kilometers liggen verschil-

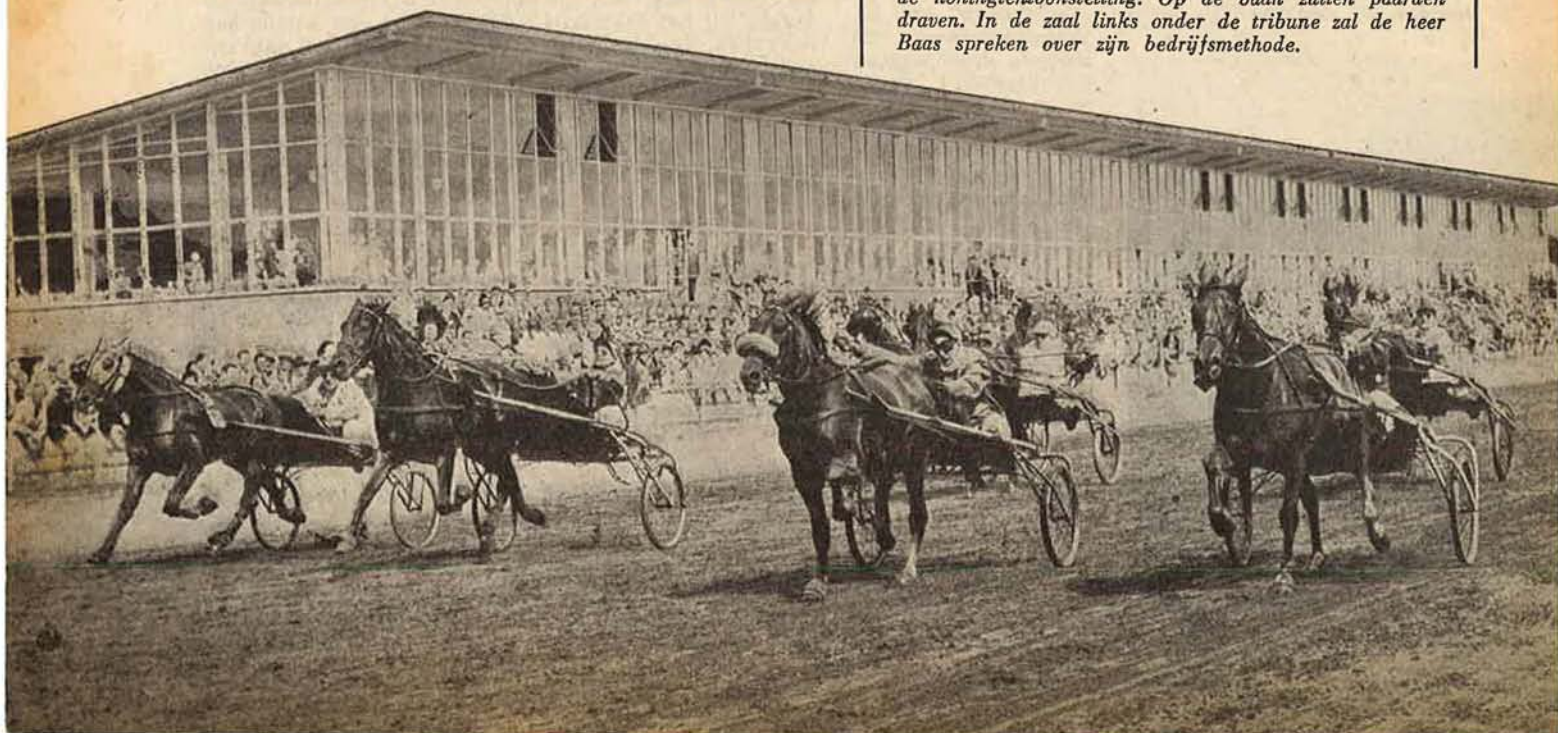
lende interessante plekjes; ik noem: Huizen en Spaarndam aan de Zuiderzee, oude vissersplaatsen, met eigen klederdrachten; de oude vesting Naarden met zijn typische wallen en grachten; het alom bekende Muiderloot; de Loosdrechtse en Kortenhoefse plassen; het schilderachtige schilderscentrum Laren; en, last but not least, het Koninklijk Paleis te Soestdijk. En dan, slechts 30 km tot Amsterdam en slechts 16 km tot Utrecht!

Ook de Radio bracht leven en drukte. Honderden mensen, die daar werkzaam zijn; duizenden, die, daar een bezoek brengen. Wie zou daar niet eens graag een kijkje nemen? Ieder luisteraar natuurlijk. Maar, laat ik over de Radio in een volgend artikelje wat schrijven, misschien heb ik dan ook wel goede berichten voor onze imkers.

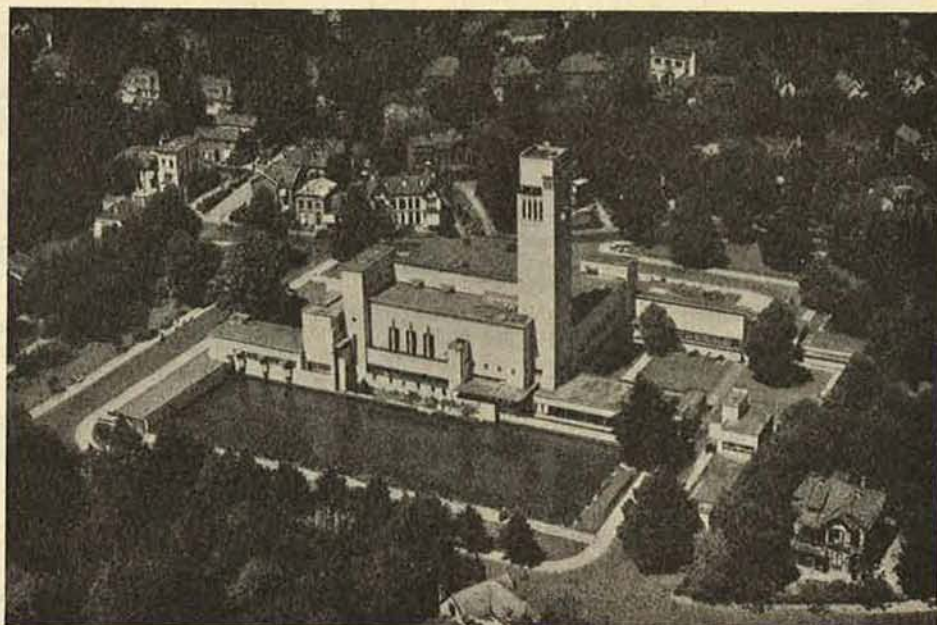
Hilversum is hard gegroeid, dat laat zich denken. Als een jongen te hard groeit, zit de broek niet goed meer, de jas wordt te kort; kortom, zijn pak moet vernieuwd; maar... nieuwe kleren zijn duur! Zo is het nu ook met het snel groeiende Hilversum. Je ziet er de meest nauwe, ellendige straatjes midden in de stad, geheel ongeschikt voor het moderne verkeer; je ziet er echte oude dorps huisjes en zelfs boerderijen, tot in de hoofdstraten. Natuurlijk tracht de gemeente een nieuw pak te krijgen, nu het oude te klein wordt. Er is een kernplan! Verschillende straten zullen verbreed worden, pleinen vergroot, gehele huizencomplexen opgeruimd. Een nieuw pak is hoognodig, maar het is zo... duur! En dan, die huizen nood!

Intussen zijn op verschillende plaatsen al mooie, moderne gebouwen verrezen en begint Hilversum hier en daar op een stad te gelijken. De Vituskerk, een bouwwerk van Cuypers, is een sieraad van de stad. Maar vooral het prachtige gemeentehuis, een werkstuk van de beroemde Hilversumse architect Dudok, is het bekijken waard. Er is niemand, die onze stad bezoekt, of hij moet dat monument van moderne bouwkunst gezien hebben. „Niks moois aan”, hoorde ik een oud heertje zeggen, „net een fabriek”. „Wat is dat mooi. Een spel van horizontale en verticale lijnen”, zo spre-

Vlak bij de spoorhalte Soestdijkstraatweg ligt het moderne Sportpark. Bij goed weer houden we de Imkersdag op de tribune vóór het glas. Bij minder goed weer achter het glas. Geheel rechts achter het glas komt de honingtentoonstelling. Op de baan zullen paarden draven. In de zaal links onder de tribune zal de heer Baas spreken over zijn bedrijfsmethode.

Het prachtige gemeentehuis, een werkstuk van de beroemde Hilversumse architect Dudók, een spel van horizontale en verticale lijnen...

ken de kenners, de jongeren, die meer gevoel hebben voor het nieuwe en oorspronkelijke. Er zijn nog meer mooie, moderne gebouwen, zo b.v. enkele juweeltjes van scholen. En het nieuwe Hotel Gooiland met schouwburgzaal. Er is nog veel te vertellen van het nieuwe Hilversum. Het beschikt over een vliegveld; het heeft zelfs een opleidingskamp voor de Marine, op de heide, bij Loosdrecht. Het heeft ook vele fabrieken; tapijtfabriek zijn er vele, al lange jaren. Ook nieuwere fabrieken, zoals de Seintoestellenfabriek, thans een dochtermaatschappij van Philips en herdoopt in „Philips Telecommunicatie Industrie”. Verder een chemische fabriek van Polak en Schwarz. En vele kleinere fabrieken. Een nieuwe haven werd gebouwd met goede verbinding naar de Vecht en Amsterdam. Hilversum beschikt over twee stations. Het kleinste,

dat moeten we vermelden, want in de onmiddellijke nabijheid van dit tweede station, **halte Soestdijkersstraatweg**, daar ligt ons moderne Sportpark, met de ruime renbaan en tribune, waar onze Imkersdag met honingtentoonstelling op Donderdag 20 Augustus a.s. gehouden zal worden.

Imkers, houdt die dag vrij en brengt een bezoek aan onze Radiostad!
Comité Imkersdag-1953.

OORZAAK EN OPLOSSING VAN HET „EUVEL” OF „MAARTJE”

Nadat enige jaren geleden Ir. Mommers, in een lezing te Breda, ons de methode aan de hand deed om een vegertje te maken met de oude koningin, op het moment dat de haaldrift nog juist niet was overgegaan in de zwermduft, werd algemeen getracht dit idee in praktijk te brengen, maar door gebrek aan inzicht in de natuurlijke gedragingen der bijen mislukten deze pogingen grandioos door het afkomen van grote of kleine zwermen. Nu de Aalster methode, die op dezelfde grondslag berust, algemeen wordt toegepast, is het noodzakelijk de oorzaak van dat zwermen te kennen, dan is een oplossing heel simpel en behoeven we normaal nooit meer de slechte gewoonte toe te passen van een volk op één of twee doppen te zetten, want dat mislukt heel dikwijls o.a. doordat de imker, die zoveel doppen moet uitbreken, waarvan de inhoud grotendeels nog zo zacht is als boter, alle ramen moet afvegen of stoten, waardoor ook de uiterst tere koninginnelarve of onvolgroeide pop in de dop, die moet blijven staan, te veel te verduren heeft of afkoelt. Dit werk is veel te omslachtig en nodeloos secuur. Bovendien geeft het op één dop zetten, behalve de grote kans op beschadiging en dus mislukking, een te onnatuurlijke toestand, waardoor we het volk niet krijgen in de haaldrift-toestand waarin we het hebben moeten en die juist bij een natuurlijke zwerm zo heel erg gunstig is.

De Aalster methode eist dus, dat we de avond van de twaalfde dag na het afnemen der oude koningin, de kasten beluisteren op tuten en kwaken; is dit beide gehoord (anders de volgende avond weer luisteren) dan weten we dat er volgroeide koninginnen zijn en kunnen de volgende morgen direct de zaak feilloos opknappen. We hebben daarvoor niets anders nodig dan een reisraam, separator of stukje fijn gaas, waarmee de ruimte, waarin de onderste laag ramen hangt, bijendicht kan worden afgesloten. We nemen alle ramen uit de kast, maken de bodem schoon en plaatsen bij Simplex-kasten een ledige broedkamer. We kunnen nu alle ramen één voor één flink afstoten in de onderbak, waarbij we niet zo voorzichtig behoeven te zijn als bij het op één dop zetten. Het is van geen belang of er 2

of 20 jonge moeren in de ledige onderruimte komen. Na het afstoten hangen we elk raam direct weer weg zonder er verder naar te kijken. We leggen ons goed passend separatorraam of iets dergelijks op de onderbak en zijn dan alle vliegbijsen kwijt waarna we rustig alle koninginnedoppen van alle ramen verwijderen en de kans om een dop te vergeten is nu zo klein mogelijk. We zetten nu rustig alle ramen in de goede volgorde boven het gaas, dat we de volgende morgen verwijderen, waarna de bijen direct naar boven lopen met feilloos één koningin en de normale toestand is hersteld. **Waarom dit een goede oplossing is?**

Indien we het vegertje maken op de eenvoudige manier die Ir. Mommers ons leerde, krijgen we, behalve de zoveel grotere kans om een dop te vergeten, waardoor vanzelfsprekend altijd een zwerm afkomt, de onnatuurlijke toestand, dat meerdere jonge koninginnen in de enorme ruimte op en onder, tussen en over 20 broedramen lopen; het is dan immers logisch dat de grote strijd op leven en dood al te vermoeiend wordt en ontweken kan worden en daarnaast zijn nog verschillende mogelijkheden; b.v. één of meer jonge koninginnen verstopten zich in een schuilhoekje waar de forse koningin, die al over vele zegevierde, niet kan komen. Het gevolg daarvan is dat een zwerm afkomt met alle nog aanwezige koninginnen, maar ook komt het voor dat een klein verstopt exemplaar achterblijft.

Veel vaker nog komt het voor dat in die grote ruimte de jonge zwermbijen zich eenvoudig splitsen in groepjes, die de volgende morgen prompt elk een koningin hebben en dus geheel op zichzelf levende volken zijn geworden, die desnoods geheel onafhankelijk van elkaar kunnen gaan zwermen. Kort samengevat kunnen we dus zeggen:

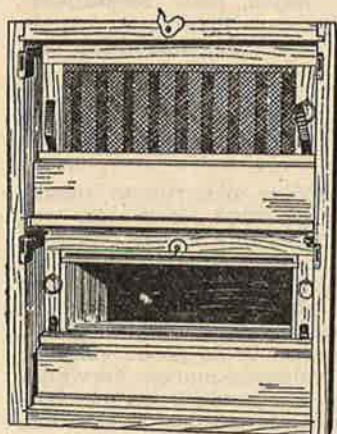
U werkt rustiger, dus vlugger, en met veel minder kans om een dop te vergeten, als u direct na het horen van tuten en kwaken, alle bijen en koninginnen afslaat in een ruimte zonder ramen. Op die ruimte legt u iets dat daarop past en lucht maar geen bijen doorlaat, daarop laat U een nacht alle ramen staan zonder dop. De volgende morgen neemt u het gaas weg en het geval is feilloos opgelost. Ook voor de bedrijfswijzen van de heren Baas, Jacobs en anderen, geeft een dergelijke behandeling van het hoofdvolk een grotere zekerheid en vereenvoudiging.
H. C. J. NAS, Breda.

UIT DE JAAKGIEPS

In Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk wordt overwegend met kasten met achterbehandeling geïmkerd. Deze zijn aangepast aan de bijenpaviljoens, welke men in deze landen vindt. Toch heeft men ook kasten met bovenbehandeling, o.a. de Zanderkast:

Beide systemen hebben hun voor- en nadelen. Een nadeel van de achterbehandeling is, dat men moeilijk bij alle ramen kan komen. Oorspronkelijk hingen alle ramen in warme bouw, moest men het raampje hebben dat tegen de kopwand hing, dan moesten alle ramen worden uitgenomen. Daarna kreeg men ook kasten met koude bouw; hierin stonden de ramen, zonder oren, op staven en werden door uitgesneden repen zink aan voor- en achterzijden, op hun plaats gehouden. Dit zijn de z.g. bladerkasten. Als men met dit systeem niet vertrouwd is, valt het imkeren met deze kasten niet mee.

In de Duitse vakbladen leest men thans veel over de „Auszug-Beute“, de uittrekbare kast. Eén fabrikant van deze kast is Josef König Gaggenau-Baden. Aan de hand van zijn prijscourant en met de door hem

1

voor de Jaagkieps welwillend afgestane cliché's ben ik in staat U een denkbeeld van dit systeem te geven.

König heeft twee typen van zijn kast: type KW (koude en warme bouw) en type K (koude bouw). De eerste tekening is een aan de achterkant geopende KW, deze heeft twee verdiepingen. De bedoeling is nu, dat alle ramen, deze zijn 37 x 22,3 cm groot, met één beweging uit de kast in een aanhangkastje ge-

trokken worden. Dit kastje, dat U op de tweede tekening ziet aangebracht, wordt door een eenvoudige inrichting muurvast aan de kast bevestigd.

Om dit uittrekken mogelijk te maken zijn nog enige dingen nodig.

De ramen hebben geen oren van hout, maar van staal, ongeveer 1 mm dik welke tevens dienen om de afstand te regelen. (tek. 3 en 4)

Op deze tekening ziet U, dat de ramen op een hoekvormige ijzeren staaf rusten, dit is een raam, waarvan de achterste verbinding los zit en weggenomen kan worden. (Afbeelding nr. 4 is wat gecompliceerd, daar deze dient om aan te tonen, hoe een kast met sponnningen voor ramen met houten oren geschikt gemaakt kan worden voor ramen met stalen oren).

Het ijzeren raam loopt in een aan de zijwanden der kast aangebrachte metalen rail, welke ongeveer 3 mm breed is. De afmetingen tussen het raam, de raampjes en rails is zo minniem, dat vastkitten niet mogelijk is. Voor het uittrekken heeft men dan nog een „excentrische hefboom“ nodig, zie afb. 5, deze wordt in de vierkante openingen in de zijkanten van het raam (afb. 4) gehaakt. De constructie van deze hefboom is zo, dat, zelfs al hebben de bijen de raampjes flink aan de buitenkant uitgebouwd, het raam met één hand gemakkelijk losgemaakt kan worden.

Is het raam met de raampjes in het aanhangkastje

getrokken, dan kan het gehele geval gemakkelijk uitgenomen worden (afb. 6).

De König-kast is 55,5 cm hoog, 44 cm breed en 59,5 cm diep, in elke afdeling hangen 10 Duitse Normaal-ramen en kost compleet 60 RM.

Ik heb slechts een algemene beschrijving van dit systeem willen geven, voor belangstellende imkers ligt de genoemde prijscourant ter inzage.

In de vorige Jaagkieps schreef ik, dat ik nog geen foto's uit Korea in de vakbladen had gezien, maar in Der Imkerfreund 1952/11 vertelt een pater-missionaris iets over de bijenteelt in Korea en hij geeft daarbij ook enige foto's.

Uit zijn artikel nog het volgende: De op Korea

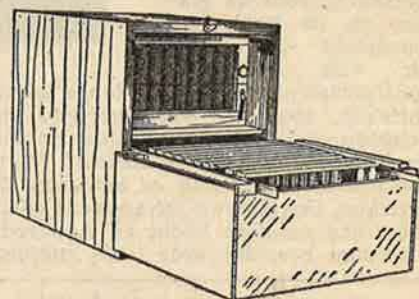
inheemse bij is zeer gehard tegen het koude weer en overwintert in open boomholten bij een wekenlang koude van meer dan 35 graden. De bij is iets kleiner dan de Europese, de kleur is donkerbruin.

De Koreaan vangt een zwerm in het bos en doet deze in een holle boomstam, welke van boven afgedekt wordt met een los plankje. In het volgende jaar komt hiervoor een uit stro gevlochten korfje, hetwelk in het najaar weggenomen wordt, geleidigd om in de lente weer opgezet te worden. Dat is de gehele Koreaanse bedrijfswijze. De bijen moeten degenereren daar de wasbouw in het broednest nooit vernieuwd wordt. De boomstammen worden vaak met houtsnijwerk wonderlijk versierd. Zo zag de pater een prachtige gevleugelde draak, die zich om de boomstam wendelde, de bijen vlogen lustig door de mul in en uit.

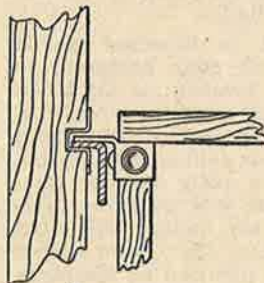
De pater begon met de inheemse bij te imkeren, hij gaf deze normaal kunstraat met het gevolg: wel 75% bultbroed. Later kreeg hij van een Japanner gele bijen, een kruising van Italianen, Cyperse en Krainerbijen, welke Golden Crown en Carneoran genoemd worden.

Om in het voorjaar vroeg darren te hebben geeft een Zweedse koninginneteler, Elmer Johnson Lakolm, in het najaar aan een moerloos volk veel darren, deze zouden tot Mei geschikt zijn om te paren. Imkerfreund 1952/12.

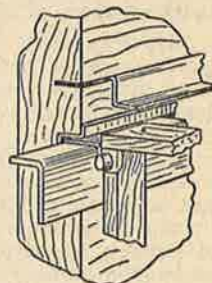
Een lezer heeft gevraagd iets over de bijenteelt in Brazilië te vertellen. Onze honingbij was in Zuid-

2

3

4

Amerika onbekend, deze werd aldaar door de blanken, wellicht Hollanders, ingevoerd. Inheems zijn verschillende soorten angel-loze bijen, welke veel kleiner zijn dan de honingbijen, de honingopbrengst hiervan is naar verhouding. In de laatste jaren wordt veel aandacht aan deze kleine bijen besteed; een professor heeft ze al uitgevoerd naar de V.S.. Men wil ze voor de bestuiving van fruitbomen enz. beproeven.

In de *Revue française d'Apiculture* 1952/11 vinden we een brief van een jonge Franse imker, die naar Brazilië is geëmigreerd. Hij schrijft o.a.: De bijenteelt is hier primitief. Het Ministerie van Landbouw heeft een afdeling ingesteld om cursussen te geven.

Kasten met losse bouw worden nog weinig aangetroffen, de bijen worden meestal in korven of kisten gehouden, deze hebben een inhoud van 20 tot 25 liters. Er zijn bedrijven met 50 tot 100 volken; slechts één Europeaan heeft 'n stand van 1000 volken in verschillende soorten kasten. Zijn bijen leveren hem ongeveer 20 tot 25 ton honing per jaar.

Men vindt algemeen de

zwarte bij, welke door de Hollanders, reeds lang geleden, ingevoerd is; zij is geacclimatiseerd en gedraagt zich als de Franse bij. Maar zij is niet geliefd bij de Brazilianen, wegens haar steeklust. Deze hebben liever de Italiaanse bij, die zij trachten geheel geel te telen. Deze zijn zachtaardiger, maar gedegeneerd. Verder zijn zij lui, ontwikkelen zich slecht en verdedigen zich slecht tegen wasmot en mier. De honingproductie is gering, zodat slechts weinig honing uitgevoerd kan worden.

In Brazilië heeft men geen bijenteelt-bladen, de landbouwbladen geven zo nu en dan aanwijzingen.

Het meeste materiaal wordt ingevoerd uit de V.S. Kunstraat wordt door een enkele amateur gemaakt. „Misschien”, schrijft deze jonge Fransman, „zijn hier voor de Franse zakenlieden zaken te doen”.

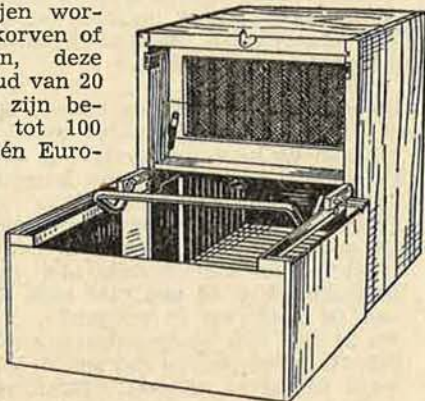
Schrijver heeft nog geen kennis gemaakt met bijenziekten, slechts enkele gevallen van *Nosema*, waarvan vooral de gele bijen te lijden hebben.

Naar aanleiding van deze brief doet in het volgende nummer van genoemd blad een Fransman, die van 1918 tot 1924 in Brazilië vertoefde en daar ook bijen gehouden heeft, een ander geluid horen.

Reeds toen was er in de omgeving van Rio-de-Janeiro een rijks-modelbijenstand onder leiding van een Duitse professor. Er werd veel werk op wetenschappelijk terrein verricht, maar ook de praktijk werd niet verwaarloosd. Van uit de V.S. werd de gele Italiaans-Amerikaanse bij geïmporteerd en geacclimatiseerd, om vervolgens tegen lage prijs aan de imkers te worden geleverd. Deze bijen waren veel beter dan de zwarte. De bijen werden alle in moderne kasten gehouden, meestal Dadant-kasten.

Schrijver had ook gele bijen, deze vulden zijn kasten met een uitstekende honing, alleen wat dun, dit was misschien veroorzaakt door de warmte.

Brazilië is een zeer groot land met zeer veel mogelijkheden. De temperatuur in het Zuiden is aangenaam voor Europeanen, het Noorden is te heet. Het is onmogelijk dat een emigrant in twee jaar een juist denkbeeld kan vormen over de bijenteelt. De honingproductie is zeker groter dan wordt vermoed. De inheemse bevolking houdt van alles wat zoet is en het is niet verwonderlijk als op een bijenstand, zelfs van

5

een beetje omvang, de honing ter plaatse verbruikt wordt.

Brazilië heeft wel een bijenteelt-vakblad: *Brasil Apicola*.

De N.W. Deutsche Imker 1952/8 deelt mede dat er naast de vier kleuren om de koninginnen te merken nog een vijfde is gekomen.

In Maart 1950 nam een vergadering van de Duitse imkersbond de vijfde kleur aan. De regeling is thans: 1953 rood, 1954 groen, 1955 blauw, 1956 rood, 1957 wit, 1958 rood enz.

In het Septembernummer van hetzelfde blad beantwoordt Dr A. Büdel de vraag: hoever moet men het zomervlieggat bij het inwinteren kleiner maken, met: liever een te groot dan een te klein vlieggat. Natuurlijk mogen geen muizen in de kast kunnen komen.

In onze bijbel wordt de mens verwezen naar de mieren. In de bijbel der Grieks-sprekende Joden en de eerste Christenen luidt deze vermaning: Ga naar de bijen en leer hoe ijverig zij zijn en hoe ernstig zij met haar werk bezig zijn; haar arbeid wordt door koningen en gewone mensen aangewend voor hun gezondheid; zij worden begeerd en geëerd door allen; ofschoon zwak van lichaam zijn zij verheven door vererende wijsheid. (Beecraft 1952/12.)

In The Irish Beekeeper 1952/11 geeft R.S. de volgende punten om de bijenteelt in Ierland rendabel te maken:

- 1e. Houdt meer bijen.
- 2e. Houdt bijen beter.
- 3e. Houdt betere bijen.
- 4e. Druk de kosten van het bijenhouden.
- 5e. Bedenk dat bijen niet alleen honing opleveren.
- 6e. Gebruik zelf meer honing en breng anderen hiertoe.

Volgens schrijver zou in Ierland elk jaar zeker 1000 ton honing verloren gaan, er zijn zeker 20 maal meer bijen nodig.

Dezelfde schrijver schijnt in een vroeger nummer het houden van bijen in boterkistjes (met vaste bouw) veroordeeld te hebben. In het

genoemde nummer zegt John Power: Hoe het boterkistjes-bijenhouden te verbeteren.

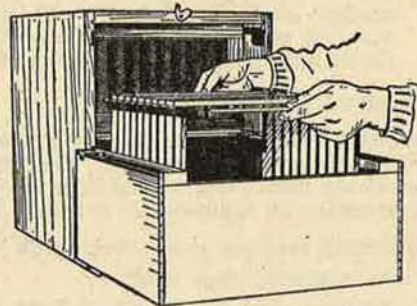
Doordat de bijen in deze kistjes in vaste bouw zitten zijn zij een gevaar met het oog op bijenziekten, daar deze ziekten niet bestreden kunnen worden. Power raadt nu aan in de onderste kist latjes aan te brengen, waaraan de bijen kunnen werken. Voor de honing kan men daarop een ander kistje plaatsen voor secties. Hier kan men ook de geneesmiddelen voor vuilbroed en mijtziekte plaatsen.

Hij denkt zeker 18 secties van zo'n kastje te kunnen oogsten.

Het Britse Museum heeft een papyrus, die 3000 jaar geleden in Thebe in het oude Egypte geschreven werd. Dit geschrift geeft bijzonderheden over de bezigheid van 182 gezinshoofden. Daaronder waren drie bijenhouders.

Bijenteelt is dus wel een oud handwerk. J. J. Ellis in *British Beejournal* 1952/15/XI.

Jékavé.

6

HET tijdstip waarop we werkelijk bijenhouder zullen worden, nadert nu snel.

We moeten klaar zijn om ons volk te ontvangen. Dat klaar zijn slaat in de eerste plaats op de kast en de plek waar die kast moet komen. Verder moeten we nog een en ander leren om met onze soms stekelige vriendjes overweg te kunnen. Dit laatste gedeelte komt in het Meinummer aan de beurt.

De kast moet klaar.

Wij hebben gekocht een broedkamer met vaste bodem, 10 broedkamerraampjes, 10 vellen kunstraat en 20 afstandblikjes en als het even kon een dak met zinken kap.

Heb je de kast al in de buitenbeits staan? Zo niet, doe het dan gauw.

Wie geen dekplank heeft moet een kleedje maken. Lees het Januarinumnummer maar na.

Als we de kunstraat inzetten en de afstandblikjes aan de ramen doen, zijn we klaar.

Waarom gebruiken we kunstraat?

Als we een volk in een kast met lege raampjes doen, gaat het bouwen. De kans dat de bijen dwars door de ramen gaan werken is dan groot, zodat, wanneer we één raampje uit de kast willen nemen, het hele geval meekomt. O zo, zal de een of andere slimmerik misschien denken, die kunstraat dient dus feitelijk om de bijen de bouwrichting aan te geven! Nu, dan zet ik in elk raampje een smal streepje, dat is goedkoop en uiteindelijk bereik ik hetzelfde als wanneer ik hele vellen kunstraat geef. Zo'n smal reepje — de imker noemt dit: voorbouw — is inderdaad voldoende om de bijen de juiste richting aan te geven, maar...

1. Wasproductie kost een enorme massa voedsel, zowel stuifmeel als honing. Zóveel, dat kunstraat gebruiken zeker voordeliger is dan de bijen hun werk zelf te laten bouwen. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat de kunstmatige middenwand voldoende was bevat om de hele raat te maken. Overtollig was knagen de bijen weg en gebruiken het elders.
2. Als we raten gaan bekijken, die gemaakt zijn door een volk, dat alléén voorbouw kreeg, zal het ons opvallen, dat er zeer veel „grof” werk in zit. Zo'n volk fokt veel te veel darren. Darren halen geen voedsel, doen geen „huiswerk” en zijn dus nòch voor het volk, nòch voor de imker van veel profijt als ze in te grote getale voorkomen.

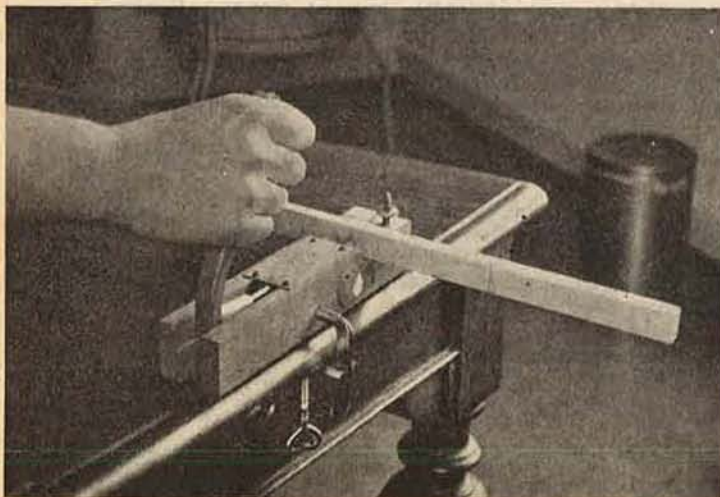
Kunstraat inzetten.

Hieronder verstaan we het stevig bevestigen van een vel kunstraat in het raampje. Kort samengevat komt het hierop neer. Gaatjes maken in de latjes, een draad doortrekken en spannen. De draad in het was smelten.

Kunstraat inzetten is een belangrijk werk.

Slecht ingezette raat geeft:

- a. Moeilijkheden bij het behandelen der volken.
- b. Moeilijkheden bij het slingeren van honing.

Het Jeugd

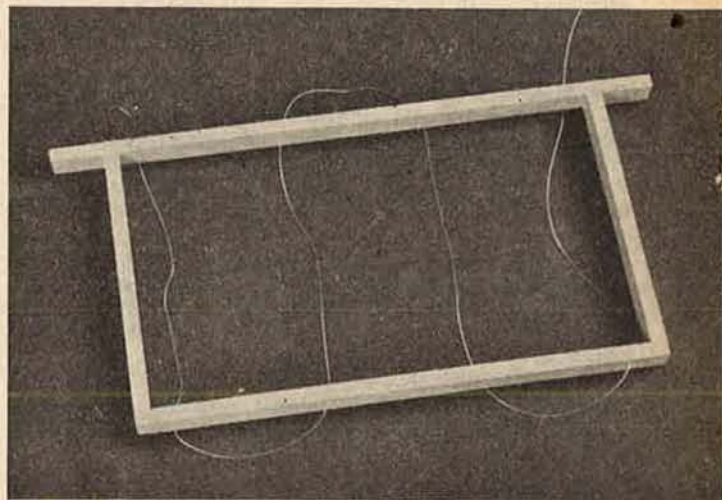
Om deze narigheden te ontlopen zal ik een vrij uitvoerige beschrijving geven voor een goede, eenvoudige manier van werken.

1. Gaatjes maken in de latten.

We doen het met een z.g. gaatjesapparaat (zie foto 1), els of drillboor. Zeker, gaatjes maken is eenvoudig genoeg, maar enige praktische wenken kunnen veel moeilijkheden voorkomen.

- a. De gaatjes komen in de boven- en onderlat. Vier in elk. De buitenste gaatjes komen zo dicht mogelijk aan de kant (ongeveer 1½ cm van de zijlat). De afstand tussen de twee buitenste gaatjes verdeelt men met een meetlatje in drie gelijke stukken. Zet een streepje waar de gaatjes zullen komen.
- b. De gaatjes moeten precies in het midden van de latjes komen. Als je daar niet voor zorgt, liggen de draden niet in een plat vlak. Hoe wil je daar dan de kunstraat in krijgen?
- c. Als je met een gaatjesapparaat werkt, moet je er rekening mee houden dat aan de kant van het latje waar de naald uitkomt, braam ontstaat. Dit kan

2

moeilijkheden geven bij het inrijgen van de draad. Pons daarom steeds in de rijrichting (zie foto 2).

Gewoonlijk worden meer ramen tegelijk klaar gemaakt. Teken één raampje zorgvuldig af. Stapel enige raampjes op elkaar, leg het afgetekende raam er op en schrijf met behulp van een rechte hoek de andere ramen af.

2. Inrijgen en spannen van de draad.

In de zijkant (smalle kant) van de bovenlat slaan we, tegenover de buitenste gaatjes, een schoenspijkertje tot ruim de helft van de lengte in het hout. Het klosje met draad laten we om een spijker lopen, die we in de werktafel geslagen hebben. We rijgen de draad in en slaan het eind enige malen om het laatste spijkertje. Dit spijkertje wordt helemaal in het hout gedreven. Nu gaan we de draad spannen. Stukje voor stukje strak aantrekken. Het vaste eind van de draad wordt enige slagen om het andere spijkertje gewonden. Nadat we dit spijkertje helemaal in het hout geklopt hebben, wordt de draad afgedraaid. Als

hoekje

4

lam - kees - bok

de draad strak genoeg zit, kun je op de draad een nummertje muziek spelen.

Let op! Er mag geen slag in de draad komen, anders breekt hij onherroepelijk.

Als een draad breekt moet je met een hulpspijkertje werken. Las nooit de breuk door het in elkaar draaien van de einden. Het is knoeiwerk en bovendien niet sterk.

3. Insmelten van de kunstraat.

We kunnen dit doen met behulp van een transformator (6 à 8 Volt) of met een spoorwielkje.

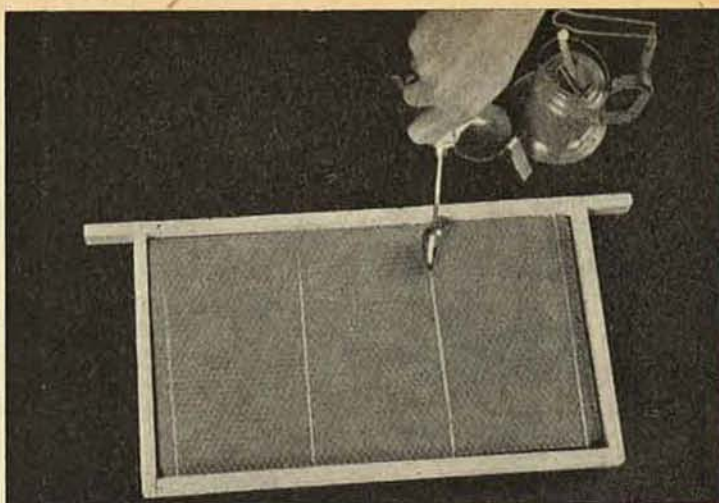
Met transformator.

Leg het raampje met draad op tafel en daarop de kunstraat. De kunstraat moet royaal in het raampje

BIJ DE FOTO'S:

1. Het gaatjesapparaat, waarmee we gaatjes in de raamlatten maken. Het kan ook met een els of drillboor.
2. Pons de gaatjes steeds in de rijrichting. De foto laat zien, hoe de draad door de gaatjes wordt gegeren. Links van het eerste en rechts van het laatste gaatje zit al een spijkertje. Op foto 5 is dat nog beter te zien!
3. Het spoorwielkje (links) is voorzien van een dubbele rij tandjes. Tussen die twee rijen tandjes past de bijendraad. Voor het verwarmen van het wielkje — en voor het smelten van was — kan het gietlampje (rechts) worden gebruikt. Het kan ook boven een gas- of spiritusvlam.
4. De kunstraat ligt op het insmeltplankje. Zet het wielkje op de draad en begin onmiddellijk te rollen... niet te drukken!
5. Zo schuiven we de afstandblikjes tot tegen de zijlat over de oren der raampjes.

Cliché's Bijenhuis Wageningen

passen. Als het vel te groot is, moet er met een warm mes een reepje worden afgesneden.

Als het vel kunstraat te groot is, zal het in de bijenkast ten gevolge van de warmte (uitzetten) bol gaan staan. De gevolgen zul je wel kunnen raden. Als het vel de juiste maat heeft, kunnen we met insmelten beginnen. Zorg, dat het tegen de bovenlat ligt. Breng de pennetjes of de klemmen voor de zwakstroomdraden op de spijkerkoppen. Verbreek de stroomtoevoer zodra het verloop der draden goed zichtbaar wordt. Druk waar het nodig is even het was met de vinger op de draad.

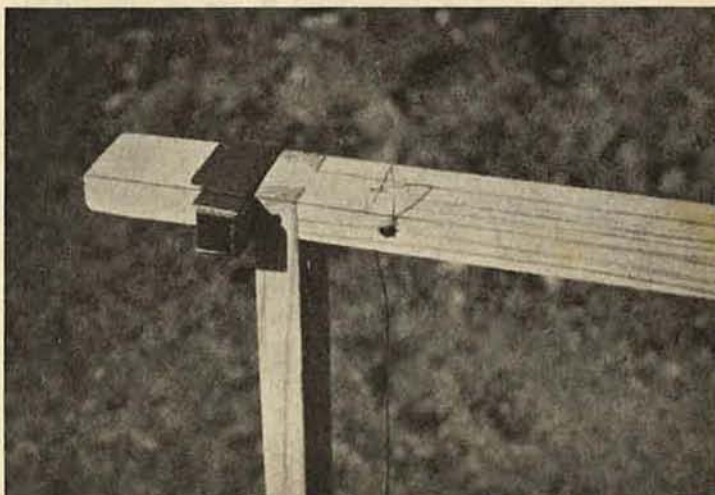
Wat is er gebeurd? Door de weerstand, die de stroom in de bijendraad ondervond, is die draad warm geworden. Het was rondom de draad smelt een beetje en de plaat kunstraat zakt een eindje in de draad. Als je niet oppast kan je kunstraat in zijn geheel of in vijf stukken onder de draad terecht komen. Oefenen maar.

Met het spoorwielkje.

Het eigenlijke wielkje (foto 3) is voorzien van een dubbele rij tandjes. Tussen die twee rijen tandjes past de bijendraad.

Je legt nu de kunstraat op tafel en daarop het raampje met draad. Door met het verwarmde wielkje over de draad te rollen, moet deze in het was smelten. We moeten dus zorgen, dat de kunstraat tegen de draad komt. We gebruiken daarvoor het z.g. insmeltplankje. Dit is een plankje, dat gemakkelijk in het raampje valt en dat half zo dik is als de brede zijde van een raamlatje. Puzzle maar eens uit waarom!

Verwarm het wielkje boven een gas- of spiritusvlam (foto 3). Hoe warm moet dat ding zijn? Dat is moeilijk te zeggen. Verhit als beginner niet te hoog. Zet het wielkje op de draad en begin onmiddellijk te rollen... niet te drukken (foto 4). Rol steeds in dezelfde richting. Houd zo nodig de draad even met de vinger in het was. Je kunt wel begrijpen dat het tempo van rollen afhankelijk is van de warmtegraad van het wielkje. Oefenen!

5

De draad „zit” goed als je het verloop er van aan de achterkant duidelijk kunt zien.

4. Een paar opmerkingen.

- Sommige hulpmiddelen zul je moeten lenen.
- Je zult ondervinden, dat de kunstraat wel eens vastsmelt aan het plankje. Dat geeft natuurlijk brokken. Voorkom dit, door je insmeltplankje flink te bevochtigen.
- Een gat of scheur in de kunstraat repareer je met een stukje afvalkunstraat. Rol een paar maal met een warm wietje over de randen van de pleister.
- Sommige imkers gebruiken in plaats van een spoor-wieltje een schroevendraaier of spijker met platgeslagen punt. Het geeft geen mooi werk. Doe het liever goed.
- Voer dit karweitje niet uit voor **eind April begin Mei**.
- Behandel voorlopig 5 ramen en hang de afgewerkte ramen in de afgesloten kast.

De afstandblikjes (foto 5).

Als de bijen zonder ingrijpen van de mens bouwen, bewaren zij tussen hun raten altijd dezelfde afstand. Ook de imker moet de raten op dezelfde afstand brengen. Om passen, meten, gissen en vergissen te voorkomen heeft men de afstandblikjes in gebruik. Schuif de blikjes steeds tot tegen de zijlat over de oren der raampjes.

Waar zullen we ons volk zetten?

Als we zover zijn, kunnen we eens gaan kijken naar de plaats waar we ons volk neer zullen zetten. In de tuin natuurlijk. Mensen die geen tuin hebben kunnen geen bijen houden. Dat dacht je maar! Bijen staan op platjes, op zolders, in schuurtjes en zelfs in studeerkamers. Er zijn oplossingen genoeg!

Als je ze in de tuin zet, zoek dan een rustig plaatsje, liefst met morgenzon en het vlieggat op het Zuid-Oosten.

Denk ook om huisgenoten, die wel van de tuin, maar minder van bijen houden. Zorg er ook voor, dat de bijen niet op manshoogte over de tuin van de buurman scheren. Tijdens de „piekuren” van het bijenverkeer kan dat risico opleveren. Zet daarom als het kan de kast een paar meter voor schutting of heg. Je dwingt dan de bijen omhoog.

Bouw in elk geval nog geen bijenhal. Zet de kast wel ongeveer 30 cm boven de grond op een net houten of betonnen stellinkje.

Heb je al een zwerm op het oog?

Zeker, de aandacht van de Vereniging en imkers is nu op de eerste plaats gericht op de collega's, die alles verloren hebben. Toch geloof ik, dat de afdelingsbesturen hun jeugdleden niet in de steek zullen laten. Of heb ik dat mis?

Tilburg.

H. VAN. GOOL

Uit het vorige artikeltje zijn een paar kleine stukjes weggevallen. Op blz. 40 rechts onderaan moet staan: Observeren is waarnemen, gadeslaan. Een observatiekastje is een kastje, waarin je de bijen, hun doen en laten, kunt waarnemen zonder dat je ze noemenswaardig stoort.

Op blz. 41 links boven:

De raten zitten tussen glas. Om te grote afkoeling zoveel mogelijk te voorkomen wordt het glas afgeschermd met deurtjes, die van binnen met isolerend materiaal bekleed zijn.

Red.

J. DE MEZA †

Toen ik de Meza, nu ongeveer een half jaar geleden, in Santpoort opzocht, deelde me een van zijn arbeiders mede, dat hij ernstig ziek was en ik wel niet bij hem zou worden toegelaten.

Ik besloot het toch te wagen en vervoegde me bij zijn woonhuis. Een familielid deed open en op mijn verzoek de heer de Meza te mogen bezoeken, ging zij dit bij hem informeren. Het mocht, neen het moest!

Toen ik het ziekenvertrek binnenkwam, schrok ik zeer. Was dat de Meza, die levenslustige, altijd opgewekte kerel? Ik zag dat zijn arbeider niets teveel had gezegd. Uitgeteerd lag hij daar en als men gezegd zou hebben dat dit zijn laatste dag zou zijn, dan had ik dit zonder pardon geloofd.

Maar zijn geest was even helder als in zijn goede dagen en al direct ontspan zich, met het oude vuur hem eigen, een levendig gesprek. Ik vroeg hem of hem 't spreken niet hinderde. Neen, zeide hij, ik ben blij weer eens een oude vriend te zien.

Zo vertelde hij me, dat hij aan een bloedziekte leed, maar hoop had weer beter te zullen worden. Het heeft niet mogen zijn, want op 8 Februari '53 overleed hij en op 11 Februari d.a.v. werd hij op Westerveld gecremeerd. Zo is er een einde gekomen aan dit welbestede en voor de bijenteelt zo nuttige leven.

In 1922 maakte ik kennis met hem. Hij begon toen met de bijenteelt en sedertdien heb ik hem in zijn verdere ontwikkeling gevolgd. Hij richtte de N.V. Bijenstand „Mellona” op en zijn product is wijd en zijd bekend. In latere jaren dreef hij een levendige handel in honing, ook en vooral naar het buitenland en bracht daardoor heel wat in het deviezenpotje. Tijdens de wereldoorlog was hij in de illegaliteit en daarvoor heb ik dikwijls gelegenheid gehad vervolgdde joden uit Duitsland bij hem onder te brengen. Hij is 61 jaar geworden, naar onze begrippen nog jong, althans te jong om nu dit werkzame leven af te breken. Maar hij laat een zoon na, die de voetstappen van zijn vader drukt en die nu de leiding van Mellona op zich genomen heeft. De Meza was een van de eersten die de export van bijenvolken rigoureus aanpakte. Hij trok er op uit met een film en hield, meest voor verenigingen van huisvrouwen, doch ook voor anderen, lezingen en gaf cursussen en praktische lessen op zijn stand.

De Practische Imker van wijlen de heer Beil heeft hij ook nog een aantal jaren uitgegeven, maar doordat het Maandschrift voor Bijenteelt steeds beter werd, werd de behoefte aan nog een orgaan steeds minder gevoeld. Aan dit rijke leven is thans een einde gekomen en onze bijenteelt heeft meer aan hem te danken dan men misschien wel zal willen erkennen, en zeker heeft hij haar populair gemaakt.

Aan die Imkervriend thans een laatste groet, ook van deze plaats. Moge zijn familie zich gedragen weten door de vriendschap van vele Imkers.

Rust zacht Johan.

J. A. JOUSTRA.

BEGROTING MAANDSCHRIFT 1954

	Gld.
12 maanden 14.000 nummers à f 1.720.—	20.640.—
2% A. S. F.	412.80
Cliché's	1.200.—
Porti Maandschrift	1.700.—
Adresseren, plaatjes, enz.	2.500.—
Medewerkers	1.500.—
Redacteur	506.—
Diversen en onvoorzien (redactie-commissie enz.)	541.20
	29.000.—
Advertenties	3.900.—
	25.100.—

VOOR ONZE Imkersvrouwen

Reinheid bij het slingeren!

In een vorig artikeltje hebben we reeds verteld hoe onze mannen de honing zo zuiver mogelijk kunnen oogsten (Februarinummer blz. 27). Als straks de bijen terug komen van het koolzaad, is het zaak dat we bij de verdere behandeling, het slingeren en het vullen van emmers en potjes, de honing niet verontreinigen. Het vertrek waarin we slingeren moet „goed huishoudelijk schoon” zijn, dus niet stoffig, er mag geen stof naar beneden kunnen dwarrelen of door naden en kieren naar binnen kunnen stuiven. Het prettigst is natuurlijk uw keuken, maar dan mag er tijdens de honingbehandeling niet worden gekookt in verband met de gevoeligheid van honing voor geurtjes. En er kan beter tijdens het slingeren niet gerookt worden.

We maken slinger, honingemmers, zeef, kaasdoek, ontzegelvork en wat we verder moeten gebruiken, met een goed afwasmiddel schoon. Maar daarna geven we dit alles nog 'n 2e reinigingsbeurt met zo heet mogelijk water, waarin een scheutje chloor is opgelost. Officieel heet dat chloorbleekloos, maar het is de gewone chloor, die

NEDERLANDSE HONINGWEEK!

Het Hoofdbestuur geeft de afdelingen, die belang hebben bij de verkoop van honing, in overweging om tussen 20 en 26 September een Nederlandse Honingweek te organiseren. De bedoeling is, dat er in alle afdelingen een honingstand zal zijn, die door de leden wordt verzorgd. Leden, die honing te verkopen hebben, zullen daaraan zeker willen medewerken. De stand kan desgewenst rijdend zijn en zich dus door het afdelingsgebied verplaatsen. Van deze stand uit kan honing worden verkocht.

Als er voldoende belangstelling blijkt te zijn voor deze honingreclame zal het Hoofdbestuur beneden kostprijs een geschrift over honing met honingrecepten beschikbaar stellen.

Het Hoofdbestuur verwacht dat er van afdelingsbesturen en leden wel voorstellen en ideeën voor de honingweek zullen komen. Ze worden gaarne in het Maandschrift opgenomen, doch... houdt ze, in verband met het nijpend gebrek aan plaatsruimte, zo kort mogelijk. Van 20 tot 26 September: Nederland.. HONINGLAND!

RICHTPRIJS VOOR HONING!

Het Hoofdbestuur heeft het vraagstuk van de richtprijs voor honing in zijn laatste vergadering opnieuw besproken. Een landelijke prijs kan niet worden vastgesteld. Daarvoor is het verschil in honingprijs tussen de productiegebieden en de consumptiegebieden te groot. Maar de Kring Groningen heeft voor haar gebied een richtprijs vastgesteld en de ervaringen zijn gunstig geweest.

Het Hoofdbestuur geeft de Kringen in overweging om het voorbeeld van Groningen te volgen en richtprijzen voor de detailverkoop in hun gebied vast te stellen. Daarbij kan verschil worden gemaakt tussen de verschillende honingsoorten, zoals koolzaadhoning, zomerhoning, heideslengerhoning en heideraathoning. De redactie zal de berichten van de kringen gaarne publiceren opdat de leden er kennis van kunnen nemen. De prijzen behoeven niet direct voor alle honingsoorten te worden opgegeven, men kan eerst afwachten hoe de oogst uitvalt. In Juni zou reeds de prijs voor de voorjaars honingen aan de redactie kunnen worden opgegeven, in Augustus de prijs van de zomerhoningen en in September die van de heidehoning.

ATTENTIE!

De niet in dit nummer opgenomen jaarstukken komen in het Mei-nummer. Ook zeer veel andere kopij moet wachten.

De redacteur deelde mij mede, dat er te Hilversum een klasse zal zijn voor honingkoek en een voor „ander honinggebak”. Daar kunnen wij imkersvrouwen, dus dit jaar triomfen vieren!”

u in de winkel koopt. Het water mag maar net even naar chloor ruiken, net als wanneer u uw was gaat chloren. Ook de doeken die gebruikt worden en de kaasdoekjes moeten goed schoon zijn en daarna door het chloorwater worden gespoeld. Op halfvuile doeken vormen zich zuurbacteriën en gistende honing is het gevolg!

Onder de slinger komt een emmer met dubbele honingzeef. Als de honing door de zeef geweest is, nog een keer door kaasdoek zeven. Het kaasdoek kunt u met schone wasknijpers op de emmer vastzetten.

U moogt beslist niet met een lepel over het kaasdoek roeren, want dan roert u toch weer fijn verdeeld vuil door de mazen. Loopt de honing te langzaam door het kaasdoek, dan plaatst u de emmer met honing en kaasdoek achter de kachel en u dekt het geheel af met een doek of een schoon stuk papier. Hebt u de kachel al opgeborgen, dan zet u de emmer of bus met honing in een wasketel met heet water. De honing flink roeren. De aldus verwarmde honing gaat gemakkelijk door het kaasdoek.

Is de honing doorgelekt, dan gaan we die enten, zoals we dat in ons vorig artikeltje hebben beschreven.

Ook dit zijn weer allemaal voorschriften, die Dr. de Boer ons reeds 20 jaar geleden gaf en we hebben die steeds met veel succes toegepast. In het Mei-nummer gaan we het nog hebben over het schoonmaken en het vullen van de potjes. We hebben dan net voor de koolzaadoogst de hele honingbehandeling in vogelvlucht bekeken.

Tot slot een recept voor een der verrukkelijkste lekkernijen, die wij als imkersvrouwen op tafel kunnen brengen:

Honingslagroom.

Benodigheden: het wit van 1 ei, 100 gram honing. Maak een potje honing vloeibaar, neem bij voorkeur koolzaadhoning of een andere lichtgekleurde en zacht-aromatische honing, beslist géén heidehoning! Laat de honing afkoelen tot kamertemperatuur. Klop nu het wit van één ei in een flinke schaal zo lang, tot het eiwit niet meer uitvloeit. Als u de klopper er even uit neemt, moet er een puntje op het eiwit blijven staan. Doe nu een klein scheutje honing in het eiwit en ga door met kloppen. Telkens een beetje honing bijvoegen, in totaal 100 gram. Zo krijgt u een ongelofelijk lekkere slagroom. U kunt hem voor alle doeleinden gebruiken waarvoor u gewone slagroom gebruikt. Denk er echter aan, dat deze slagroom niet kan duren. (Hij is trouwens zó lekker, dat u geen kans krijgt om hem lang te bewaren!) Maak hem dus ook zo kort mogelijk voor het gebruik klaar. Een van de prettige eigenschappen van deze slagroom is, dat je er niet dik van wordt, er zit geen vet in. Succes en eet lekker

C. T.

MIJTZIEKTE *een steeds groter gevaar*

In de Staatscourant van 26 Februari 1953, no. 40, werd onderstaande ministeriële beschikking gepubliceerd:

De Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, gelet op artikel 2 van de Bijenwet 1947, Stb. H 13,
Besluit:

Artikel 1.

Het vervoer van bijen van en naar de gemeenten Gronsveld, Heer en Maastricht, is verboden.

Artikel 2.

Deze beschikking treedt in werking met ingang van de dag, volgende op die harer bekendmaking in de Nederlandse Staatscourant.

Deze maatregel werd genomen in verband met het constateren van een geval van mijtziekte te Heer. De thans zieke volken hadden met bijen uit de gemeenten Gronsveld en Maastricht samen op de Belgische heide gestaan, zodat het gevaar, dat ook in deze plaatsen de ziekte aanwezig is, zeker niet denkbeeldig is.

Tot nu toe kwam in ons land alleen in Zeeuws-Vlaanderen mijtziekte voor. Dit gebied ligt ten Zuiden van de Schelde vrij sterk geïsoleerd en gevaar voor uitbreiding naar de rest van Nederland was na de getroffen maatregelen niet te vrezen. Heel anders ligt het geval Heer. Dit gebied is geografisch niet geïsoleerd. Door de vele boomgaarden is Zuid-Limburg juist een gebied waarheen veel gereisd wordt. Door het bovengenoemde vervoerverbod worden dus niet alleen plaatselijke imkers getroffen, maar ook degenen, die anders daar hun volken verhuurden en indirect ook de in genoemde plaatsen wonende fruittelers.

Ofschoon er dus grote bezwaren aan zijn verbonden, is deze ingrijpende maatregel een absolute noodzakelijkheid om uitbreiding van de ziekte tegen te gaan. Om de bestrijding effectief te doen zijn, moet zelfs tijdelijk nog een stap verder worden gegaan. **Ik heb daarom in het belang van het onderzoek en de bestrijding bepaald** (volgens de bevoegdheid mij verleend in art. 5 van de Bijenwet), **dat het verplaatsen van bijenvolken in de gemeenten Gronsveld, Heer en Maastricht is verboden.** Het is n.l. in Zeeuws-Vlaanderen in 1952 gebleken dat het vervoer van bijenvolken in een besmet gebied ook gevaar voor uitbreiding meebrengt. Een imker had twee bijenstanden. In 1950 werd een van deze standen vernietigd omdat er mijtziekte aanwezig was. In de andere werd toen en ook in 1951 niets gevonden. (Zie over de betekenis hiervan Mommers: De bestrijding van de mijtziekte in Zeeuws-Vlaanderen. Maandschrift voor Bijenteelt Mei en Juni in 1952 of St. Ambrosius, Mei 1952). In 1952 werd met deze bijenstand gereisd naar een veld koolzaad. Najaar 1952 bleek ook deze stand besmet (was dit waarschijnlijk al eerder) en een in de buurt van dit koolzaad wonende imker had nu ook een geringe besmetting op zijn stand. Het derde geval dat dit jaar in Zeeuws-Vlaanderen gevonden werd, had vermoedelijk ook op deze wijze de besmetting verkregen: Een bijenstand, die een paar jaar geleden is afgemaakt wegens besmetting, had daar in de buurt gestaan. Als hier een nog straffere maatregel was getroffen, n.l. een algeheel verplaatsingsverbod, dan waren er vermoedelijk dit jaar niet drie, maar één stand besmet geweest. Hieruit blijkt dus ook, dat, als aan het verplaatsingsverbod goed de hand wordt gehouden met de door mij gevolgde bestrijdingswijze goede resultaten zijn te bereiken.

Ik doe daarom een beroep op alle imkers in de besmette gebieden, in het belang van hen zelf en van de Nederlandse bijenteelt, strikt de hand te houden aan de voorschriften.

Wijze van bestrijden.

In mijn vorig artikel heb ik uiteengezet dat zieke en verdachte volken worden afgemaakt. Het is me onbegrijpelijk hoe sommigen (b.v. Winkel, Maandschrift voor Bijenteelt, September 1952) door dik en door dun het Frowse middel blijven verdedigen, terwijl toch in Zwitserland (dat ons nog wel als voorbeeld wordt gesteld) door 30 jaren bestrijding volgens Frow, alleen een uitbreiding van de ziekte valt te constateren. Men wil de schuld hiervan schuiven op onjuiste toepassing of nieuwe infecties maar wil niet er aan denken, dat het middel mogelijk niet alle mijten doodt met als gevolg dat de ziekte na enkele jaren weer optreedt. Als het middel zo moeilijk goed toe te passen is, deugt het ook niet voor de praktijk. Het Frowse middel heeft bovendien het grote bezwaar dat het roverij uitlokt en daardoor zelfs tot de uitbreiding van de ziekte kan bijdragen. Daarnaast sneuvelen er ook bij zorgvuldige toepassing nogal eens volken tengevolge van deze behandeling. Bij een jaarlijkse toepassing van het middel van Frow in ons klimaat op de ruim 800 volken in Zeeuws-Vlaanderen, zouden waarschijnlijk net zo veel volken zijn gesneuveld als er nu door ons zijn vernietigd.

In 1952 zijn een drietal nieuwe middelen bekend geworden n.l. dat van Koch, van Kaeser en Lavie. Dit laatste middel is wel een zeer bijzonder. Het is een gist- of schimmelachtig orgaan dat parasiteert op de mijten in de luchtbuizen van de bijen! Daar deze middelen pas een jaar bekend zijn, valt er niets te zeggen over hun waarde. Ik ben echter voornemens met deze middelen zieke volken (geïsoleerd geplaatst op een eilandje in de Biesbosch) te behandelen en ik hoop dat na enkele jaren zal blijken dat er een afdoend middel is gevonden.

Het gevaar dreigt.

En niet alleen in de thans bekende besmette gebieden. In tegenstelling tot vorige jaren stonden op de aangegeven plaatsen op de Belgische heide in 1952 de Nederlandse bijen niet alleen, maar temidden van zeer vele Belgische bijenvolken. Hierdoor is de kans dat er in Z. Limburg nog meer gevallen voor de dag zullen komen, niet gering.

Immers in België werd in 1952 volgens aan mij verschaft inlichtingen in 22 plaatsen mijtziekte geconstateerd zonder dat er werkelijk ernstig naar werd gezocht. Deze gevallen waren verspreid over alle provincies. Het besmettingsgevaar bestaat dus langs de gehele grens met België. Het is dus wel zeer onverantwoordelijk — om geen erger woord te gebruiken — om b.v. koninginnen uit België binnen te smokkelen. Het gevaar dat zieke zwermen ons land binnenvliegen is ook groot.

Een in het grensgebied aanvliegende zwerm van onbekende herkomst dient daarom geschept en afgezwaveld te worden.

Imkers, werkt allen mee om het gevaar te keren!

Blijft dus met de bijen uit de buurt van de besmette gebieden. Zet geen onbekende zwermen op. Houdt U aan de getroffen maatregelen. Als er iets afwijkends te zien is op de stand, b.v. kruipende bijen, veel dode bijen voor de kast, dode volken, zendt dan ogenblikkelijk een flink monster (40 of meer) bijen in een stevig doosje aan de Rijksbijenteeltconsulent. Ook als U meent de oorzaak van de sterfte te weten b.v. honger, vergiftiging enz. moet U een monster opzenden. Het onderzoek geschiedt gratis. Hoe eerder een ziekte geconstateerd wordt, des te minder kans is er op uitbreiding van de besmetting.

Nogmaals: werkt allen mee.

Tilburg.

Ir J. MOMMERS

Wanneer? NU!

Het komt niet veel voor dat buitenstaanders zich het lot van bijenhouders aantrekken. Het doet daarom goed dat, nu de nood van de bijenhouders langzamerhand algemeen bekend is geworden, ook de Volksvertegenwoordiging appelleert. Zo lezen wij in het Voorlopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs van de Eerste Kamer der Staten-Generaal over het ontwerp van wet tot vaststelling van hoofdstuk XI (Dept. van Landb., Visserij en Voedselvoorziening) der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1953 het volgende:

„De aandacht werd er op gevestigd, dat de bijenhouders het, mede door een sterke concurrentie van ingevoerde honing, zeer moeilijk hebben; de hier aan het woord zijnde leden riepen bij voorbaat de belangstelling van de Minister in voor constructieve maatregelen, welke mogelijk in deze kringen zullen worden getroffen”. Een schoon geluid en wij waren dan ook zeer nieuwsgierig naar het antwoord van de Minister. Dit antwoord luidt woordelijk (zie M. v. A. op bovenvermeld V.V.):

„De moeilijkheden, waarin de bijenhouders verkeren, hebben de aandacht van de ondergetekende.

Het verkrijgen van betere uitkomsten met het houden van bijen moet worden bereikt door een verlaging van de kostprijs, door toepassing van een meer moderne en rationele bedrijfsvoering in de bijenhouderij en niet door een bescherming tegen buitenlandse concurrentie. Honing is een geliberaliseerd product. De ondergetekende heeft zich tegenover de Stichting Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij reeds bereid verklaard om voorstellen harerzijds ter bevordering van de modernisering en de rationalisering van de bijenhouderij in welwillende overweging te nemen. De voor de bijenteelt noodzakelijke suiker wordt accijnsvrij beschikbaar gesteld. Bovendien is de bijdrage in de kosten van het wetenschappelijk onderzoek door de Bedrijfsraad belangrijk verhoogd”.

Het antwoord van de Minister schijnt wel zeer overtuigend te zijn geweest. Immers geen der leden van de Eerste Kamer is bij de mondelinge behandeling op deze zaak teruggekomen. Of hebben de woorden „rationele bedrijfsvoering” en „geliberaliseerd product” een dermate bekende of betoverende klank dat deze voldoende zijn om ieder het zwijgen op te leggen? Hoe het zij, voor de bijenhouders is dit hoopvol intermediair op niets uitgelopen.

Wij weten maar al te goed dat de Minister van Landbouw de bijenhouders een goed hart toedraagt en de bijenteelt hoog aanslaat. Wij weten ook dat wij bij hem

steeds een gewillig oor hebben en dat geholpen wordt indien zulks binnen het raam der mogelijkheden ligt. Dat wij, wat die mogelijkheden aangaat, met de Min. van Landbouw van mening verschillen is vanzelfsprekend, omdat wij vinden dat die mogelijkheden nog lang niet alle zijn uitgebuit. Uiteraard hopen we niet dat het gelijk aan onze kant moet worden bewezen uit nog verdere teruggang van de bijenteelt. Deze is al erg genoeg. De oorzaken liggen voor de hand. De drachtvelden verdwijnen geleidelijk, de heide wordt steeds kleiner (en slechter), koolzaad wordt steeds minder verbouwd, de witte klaver en de korenbloem verdwijnen door het strooien van overvloedig kunstmest en onkruidbestrijdingsmiddelen, in sommige streken van het land wordt het bijenhouden zelfs verboden en zo kunnen we wel doorgaan. Dit alles heeft steeds geringere opbrengsten tot gevolg en daar helpt rationalisatie wel iets, doch heel weinig voor. De buitenlandse honing, die door Amerika met steun aan de imkers wordt uitgevoerd, beconcurrert het Nederlandse product.

Engeland beperkt zijn invoer van tuinbouwproducten, tal van andere landen doen dat eveneens, zelfs Amerika. Nederland laat dit alles over zich heengaan. Hiermede wordt de nekslag aan de bijenteelt toegebracht. Zal wellicht meer daadwerkelijke hulp worden overwogen indien nagenoeg alle bijen zijn verdwenen? Wij hopen het niet. Thans kan goede hulp nog redding brengen. We zouden de Regering dan ook willen toeroepen: Help op dit ogenblik, Do it now. Nu kan het nog. Straks is het te laat. Red.

ONBEPERKT AANTAL PRIJZEN VOOR DE NATIONALE HONINGTENTOONSTELLING.

Op 20 Augustus wordt, tegelijk met de Imkersdag, te Hilversum de tweede Nationale Honingtentoonstelling gehouden. Het reglement voor deze tentoonstelling is reeds door het Hoofdbestuur vastgesteld, het zal in het Meinummer van het Maandschrift worden gepubliceerd. Het reglement is met medewerking van de jury van de tentoonstelling te Breda opgesteld en het geeft een uitstekend overzicht van de fouten, die de Bredase inzenders nog hadden gemaakt. De redactie raadt de deelnemers van de tentoonstelling te Hilversum met nadruk aan om kennis te nemen van het reglement en van wat er in het Maandschrift, o.a. in de rubriek „Voor onze Imkersvrouwen”, over het winnen en behandelen van honing is en nog zal worden gezegd. Het aantal prijzen zal onbeperkt zijn, wie een bepaald aantal punten voor zijn inzending behaalt krijgt zeker een prijs. En dan is er nog de wisselprijs, de ridder van Rappard Honingbeker! Lees het reglement in het volgende Maandschrift en... win een prijs!

Vragenrubriek

Vraag 15: Reductiedeling. Temperatuur.

Een dar ontstaat uit een onbevruucht eitje, heeft dus het halve aantal chromosomen, is haploïd. Als een dar de moeder bevrucht, blijft dan de reductiedeling in de mannelijke cellen achterwege?

Wat is de temperatuur van de individuele bij?

Is een bij een warm- of een koudbloedig dier?

Als de temperatuur in de tros daalt, daalt dan ook de temperatuur van een individuele bij en treedt er dan een soort van verstijving op als de winterslaap bij de zoogdieren?

Hoe blijft een wespenkoningin, die géén voorraad opslaat, in leven?

In welk boek kan ik uitgebreide lectuur vinden over deze onderwerpen?

J. v. D. te T.

Antwoord: Aannemend dat de dar haploïd is, dan blijft bij de zaadvorming inderdaad de reductiedeling achterwege.

Onderzoekingen van de laatste tijd op het gebied van de parthenogenese bij bijen openen de mogelijkheid dat het aanwezig-zijn van geslachtschromosomen kan worden aangehouden. Blijkt dit het geval dan vindt wel een reductiedeling plaats.

De bij is warm- noch koudbloedig; het best kunnen we de omstandigheden vergelijken met die der reptielen. De beweeglijkheid van het individu is dus afhankelijk van de temperaturen buiten het lichaam en gebonden aan een bepaalde mini-

mum-temperatuur. De warmte in de tros, bij afwezigheid van broed, beweegt zich tussen ong. 26–13° C.

Van een winterslaap kunnen we bij de bijen niet spreken. Als een bij door te lage temperatuur verstijft, volgt, bij voortduren van die toestand, na enige dagen de dood.

Een wespenkoningin ondergaat wel een winterslaap, de werkzaamheden van de verschillende organen worden tot het uiterst nodige terug gebracht, terwijl de bestanddelen voor de verminderde stofwisseling worden verkregen uit de grote lichaamsreserve van voedingsstoffen, welke stofwisseling tevens een te lage daling van de lichaamstemperatuur voorkomt.

Een boek, als u bedoelt, is niet bekend, slechts uit publicaties van verschillende onderzoekers zou U een en ander kunnen volgen. A.

AFDELING VERENIGING
Balans per 31 December 1952

	Gld.	Gld.		Gld.	Gld.	Gld.
Effecten		35.092.—	Kapitaal per 1 Januari 1952		53.921.50	
Materiaal		1.907.—	bij: volgens specificatie	3.092.08		
Debiteuren, te vorderen kosten, enz.		449.12	voordelig saldo 1952	2.680.77	5.772.85	
Afdeling Suiker		39.481.47				
Banken en Spaarbanken	15.386.35				59.694.35	
Postgiro	1.755.57		af: premie pensioenverzekering			
Kas	277.01		secretaris-penningmeester	1.071.—		58.623.35
		17.418.93				19.659.20
			Vooruit ontvangen quotum 1953			4.—
			Vooruit ontvangen quotum 1954			
			Nog te betalen:			
			Maandschrift	10.977.43		
			Onkosten, sociale lasten, enz.	5.084.54		16.061.97
		<u>94.848.52</u>				<u>94.848.52</u>

Exploitatie-rekening over 1952

Salaris secr.-penningmeester	5.232.—		Quotum		50.012.25
Pensioenbijdrage idem	712.83		Verspreide leden		619.75
Kantoorhulp	1.100.—		Advertentiën		4.213.73
Sociale lasten	847.09		Interest		2.330.16
		7.891.92	Bijdrage afdeling Suiker voor		
Maandschrift		33.859.72	verzekering bijenvolken		6.100.—
Onkosten Hoofdbestuur		2.500.94			
Onkosten Algemene Vergadering		2.721.58			
Reis- en verblijfkosten secr.-pennm.		1.170.59			
Propaganda		1.892.44			
Subsidien		85.—			
Algemene kosten		2.487.19			
Accountantskosten		400.—			
Bibliotheek		512.72			
Verzekering bijenvolken		6.100.—			
Imkersdag		267.82			
Cursussen		91.65			
Kosten filmvertoning		40.88			
Nationale Honingtentoonstelling		334.67			
Afschrijving materiaal		238.—			
Voordelig saldo		2.680.77			
		<u>63.275.89</u>			<u>63.275.89</u>

AFDELING HANDEL

Balans per 31 December 1952

	Gld.	Gld.		Gld.	Gld.
Auto		500.—	Kapitaal per 1 Januari 1952	24.804.20	
Machines		11.721.83	af: nadelig saldo 1952	1.624.83	
Goederen		67.216.40			23.179.37
Debiteuren, te vorderen kosten, enz.		9.915.11	Afdeling Suiker		64.449.22
Postgiro	3.881.90		Crediteuren	1.588.71	
Kas	532.60		Nog te betalen:		
		4.414.50	onkosten, sociale lasten, enz.	4.486.70	
			omzetbelasting	63.84	
					6.139.25
		<u>93.767.84</u>			<u>93.767.84</u>

Exploitatie-rekening over 1952

Onkosten	2.656.69	Bruto winst op verkoop goederen	29.988.99
Advertentiën	2.900.—	Administratie suiker	2.662.28
Omzetbelasting	1.761.04	Verlaging Reserve	
Accountantskosten	400.—	dubieuze debiteuren	254.06
Salarissen	14.735.94	Nadelig saldo	1.624.83
Sociale lasten	4.431.41		
Pensioenen	947.86		
Huur kantoor	400.—		
Kortingen	1.136.80		
Emballage	1.367.03		
Interest	1.368.12		
Autokosten	1.186.34		
Afschrijving machines	1.238.93		
	<u>34.530.16</u>		<u>34.530.16</u>

AFDELING SUIKER
Balans per 31 December 1952

	Gld.	Gld.		Gld.	Gld.	Gld.
Huis en kantoor	16.006.—		Kapitaal per 1 Januari 1952		80.032,93	
Pakhuis	1.—		bij: voordelig saldo 1952	759,57		
Menginstallatie	1.—		koerswinst effecten	1.181.—	1.940,57	
Kantoorinventaris	1.—					81.973,50
		16.009.—	Nog te betalen:			
Effecten		16.358.—	onkosten, sociale lasten, enz.			5.356,36
Goederen	29.451,50		Afdeling Vereniging	39.481,47		
Zakken	3.333.—		Afdeling Assurantie	4.387,44		43.868,91
		32.784,50				
Te vorderen interest		156,50				
Afdeling Handel		64.449,22				
Twentsche Bank N.V.	672,05					
Rijkspostspaarbank	769,50					
		1.441,55				
		<u>131.198,77</u>				<u>131.198,77</u>

Exploitatie-rekening over 1952

Afschrijving:			Afdelingen en verspreide leden	342.997,82	
huis en kantoor	330.—		af: heffing ten behoeve		
kantoorinstallatie	171,48		Bedrijfsraad Bijenteelt	5.829,98	337.167,84
		501,48	Interest		1.387,16
Suiker en mengmiddelen	299.378,84				
Vrachten	12.410,78				
Menglonen	2.850,64				
Sociale lasten	608,61				
Zakken	154,94				
		315.403,81			
Verzekering bijenvolken		6.100.—			
Onkosten		4.711,18			
Administratiekosten		2.662,28			
Omzetbelasting		3.522,50			
Drukwerken, enz.		966,94			
Accountantskosten		400.—			
Pensioenen		947,86			
Exploitatie huis en kantoor		2.579,38			
Voordelig saldo		759,57			
		<u>338.555.—</u>			<u>338.555.—</u>

AFDELING ASSURANTIE
Balans per 31 December 1952

	Gld.			Gld.	Gld.
Effecten	1.702,50		Kapitaal per 1 Januari 1952	5.878,91	
Te vorderen interest	10.—		bij: koerswinst effecten	75.—	
Afdeling Suiker	4.387,44		voordelig saldo	146,03	
					6.099,94
		6.099,94			<u>6.099,94</u>

Exploitatie-rekening over 1952

Voordelig saldo	146,03	Interest	146,03
	<u>146,03</u>		<u>146,03</u>

SAMENGESTELDE BALANSEN PER 31 DECEMBER 1951 EN 1952

	1951 Gld.	1952 Gld.		1951 Gld.	1952 Gld.
Vaste middelen			Kapitaal		
Gebouwen	16.337.—	16.007.—		164.637,54	169.876,16
Machines, auto, enz.	3.787,55	14.130,83	Reserves		
	<u>20.124,55</u>	<u>30.137,83</u>	Reserve dubieuze debiteuren	254,06	—
Vlottende middelen			Reserve ter bestrijding	10,15	—
Effecten	48.645,13	53.152,50	kosten vertoning film		—
Debiteuren en te vorderen kosten	10.266,84	10.530,73		<u>264,21</u>	—
Vorraden	86.393,51	100.000,90	Schulden op korte termijn		
	<u>145.305,48</u>	<u>163.684,13</u>	Crediteuren, te betalen kosten, enz.	27.551,22	27.557,58
Betalingsmiddelen			Vooruitontvangen quotum	17.337,30	19.663,20
Banken en spaarbanken	38.063,67	16.827,90		<u>44.888,52</u>	<u>47.220,78</u>
Postgiro	5.792,45	5.637,47			
Kas	504,12	809,61			
	<u>44.360,24</u>	<u>23.274,98</u>			
Totaal	<u>209.790,27</u>	<u>217.096,94</u>	Totaal	<u>209.790,27</u>	<u>217.096,94</u>

**SPECIFICATIES BEHORENDE BIJ DE BALANSEN EN
SAMENGESTELDE BALANS PER 31 DECEMBER 1952**

Debiteuren, te vorderen kosten, enz.			
Afdeling Vereniging interest	Gld.	Gld.	
Afdeling Handel debiteuren	9.328.21		449.12
sociale lasten	586.90		
Afdeling Suiker interest	9.915.11		
Afdeling Assurantie interest	156.50		
	10.—		
	<u>10.530.73</u>		
Kapitaal			
afdeling Vereniging	58.623.35		
afdeling Handel	23.179.37		
afdeling Suiker	81.973.50		
afdeling Assurantie	6.099.94		
	<u>169.876.16</u>		
Crediteuren, te betalen kosten, enz.			
Afdeling Vereniging maandschrift	Gld.	Gld.	Gld.
accountantskosten	10.977.43		
hoofdbestuur	400.—		
curssussen	1.000.—		
bibliotheek	335.45		
propaganda	1.224.05		
Imkersdag	226.70		
Kon. Teelt Vereniging	263.32		
Quotum 1953	105.24		
Diversen	5.15		
	1.524.63	5.084.54	16.061.97
Afdeling Handel crediteuren		1.588.71	
sociale lasten	1.334.83		
accountantskosten	400.—		
onzeibelaasting	63.84		
bijbetaling op in 1952	2.751.87	4.550.54	6.139.25
geleverde honing			
Afdeling Suiker accountantskosten		400.—	
Bedrijfsraad		916.18	
assurantiën		1.650.—	
onzeibelaasting		2.300.18	5.356.36
			<u>27.557.58</u>
SPECIFICATIE EFFECTEN			
Afdeling Vereniging 29.000.— 3-3½% Nederland 1947	93¼	27.115.—	
idem	93¼	465.63	
100.— idem	93¼	93.25	
2.500.— 3% Staatschuld	93	2.325.—	
100.— 3% Groothoek 1946	93¼	93.12	
5.000.— 4¼% Bank Nederl. Gemeenten	100	5.000.—	35.092.—
Afdeling Suiker 8.000.— 3% Nederland 1962/64	95½/10	7.625.—	
400.— 3-3½% Nederland 1947	93¼	373.—	
8.000.— 3% Investerings- certificaten	95	7.600.—	
800.— idem	95	760.—	16.358.—
Afdeling Assurantie 2.000.— 3% Arnhemse Hypotheekbank	85½	1.702.50	53.152.50

	Begroting 1952 Gld.	Exploitatie 1952 Gld.	meer Gld.	minder Gld.	Begroting 1953 Gld.	Begroting 1954 Gld.		Begroting 1952 Gld.	Exploitatie 1952 Gld.	meer Gld.	minder Gld.	Begroting 1953 Gld.	Begroting 1954 Gld.
Salaris secr.-pennm.	5.005.—	5.232.—	227.—	—	5.290.—	5.347.50	Quotum	52.500.—	50.012.25	—	2.487.75	49.000.—	45.500.—
Pensioenbijdrage idem	2.060.—	2.058.83	—	1.17	2.060.—	2.060.—	Verspreide leden	300.—	619.75	319.75	—	300.—	300.—
Reis- en verblijfkosten	—	—	—	—	—	—	Advertenties	4.500.—	4.213.73	—	286.27	5.000.—	3.900.—
secr.-pennm.	1.000.—	1.170.59	170.59	—	1.000.—	1.000.—	Interest	2.000.—	2.330.16	330.16	—	1.500.—	2.000.—
Sociale lasten	1.000.—	847.09	—	152.91	1.100.—	1.000.—	Pensioenbijdrage	—	—	—	—	—	—
Kantoorhulp	1.000.—	1.100.—	100.—	—	1.150.—	1.150.—	secr.-pennm.	275.—	275.—	—	—	275.—	275.—
Hoofdbestuur	3.500.—	2.500.94	—	999.06	3.000.—	3.000.—	Pensioenbijdrage	—	—	—	—	—	—
Algemene Vergadering	2.800.—	2.721.58	—	78.42	2.800.—	2.800.—	idem kapitaaldienst	1.071.—	1.071.—	—	—	1.071.—	1.071.—
Propaganda	1.000.—	1.892.44	892.44	—	500.—	500.—	Verzekering bijenvolken	7.100.—	6.100.—	—	1.000.—	6.100.—	4.950.—
Subsidie lezingen en bijenmarkten	500.—	85.—	—	415.—	500.—	500.—							
Examen practisch imker	100.—	—	—	100.—	100.—	100.—							
Maandschrift	36.000.—	33.859.72	—	2.140.28	35.000.—	29.000.—							
Alg. onkosten, drukwerken en kantoorbehoefden	3.000.—	2.487.19	—	512.81	2.500.—	2.250.—							
Accountant	400.—	400.—	—	—	400.—	400.—							
Imkersdag	500.—	267.82	—	232.18	500.—	500.—							
Bibliotheek	1.000.—	512.72	—	487.28	500.—	500.—							
Verzekering bijenvolken	7.100.—	6.100.—	1.000.—	—	6.100.—	4.950.—							
Curssussen	—	91.65	91.65	—	—	100.—							
Kosten filmvertoning	—	40.88	40.88	—	—	—							
Honingreclame	—	—	—	—	—	1.000.—							
Nationale	—	—	—	—	—	—							
Honingtentoonstelling	—	334.67	334.67	—	—	500.—							
Afschrijving materiaal	—	238.—	238.—	—	—	250.—							
Onvoorzien	1.781.—	—	—	1.781.—	846.—	1.088.50							
Voordelig saldo	—	2.680.77	—	—	—	—							
	<u>67.746.—</u>	<u>64.621.89</u>	<u>2.095.23</u>	<u>7.900.11</u>	<u>63.346.—</u>	<u>57.996.—</u>		<u>67.746.—</u>	<u>64.621.89</u>	<u>649.91</u>	<u>3.774.02</u>	<u>63.246.—</u>	<u>57.996.—</u>

Afdelingsberichten

Afd. ENSCHEDE

Met leedwezen geven wij U kennis, dat op 10 Maart j.l. ons oudste lid, de heer

G. J. RIDDERHOF

op 82-jarige leeftijd van ons is heengegaan.

Imker in hart en nieren was het zijn lust en liefde, om met zijn bijen te reizen. Als trouw bezoeker van onze vergaderingen, was hij een voorbeeld voor menig lid.

Bestuur afd. Enschede

Afd. BILTHOVEN

Vrijdag 6 Maart werd de vijfde, tevens laatste lezing van het winterselazo gehouden. Spreker was de alg. secretaris, die op zeer originele en pakkende wijze verschillende bedrijfsmethoden besprak.

Na de lezing werd de jaarvergadering gehouden. De heer Dr. Kuiper trad af als voorzitter, bleef echter bestuurslid. De heer F. J. Hamer werd tot voorzitter gekozen.

Voor imkers in de getroffen gebieden werden staande de vergadering reeds 10 bevolkte simplexkasten aangeboden. Zodra in het maandschrift mededeling is gedaan betreffende de omvang van de geleden schade, zal het bestuur een actie op touw zetten om een financiële en materiële bijdrage te verzamelen Bilthoven waardig.

Zaterdag 11 April, eerste praktische les op het terrein van de secretaris. Bijzonderheden per convocatie.

Afd. ROTTERDAM

Op 16 Februari hield de heer Groenveld voor onze afd. een lezing, niet als onderwerp: Bijen, bloemen, honing. De voorz. leidde de heer Groenveld met enkele hartelijke woorden in en constateerde met vreugde, dat zovelen gevolg hadden gegeven aan ons verzoek om de lezing van de heer Groenveld bij te wonen.

De heer Groenveld had een grote collectie prachtige filmbeelden meegebracht en de zaal liet door een dankbaar applaus haar instemming met het gebodene blijken. Voor de pauze werden talrijke honing- en stuifmeelgevoende bloemen op het doek gebracht en na de pauze werd de winning en het verwerken van de honing behandeld.

Het was een zeer interessante avond. Na afloop werden enkele vragen gesteld en dankte de wnd. voorzitter van de afd. de heer W. A. T. van Eek, de heer Groenveld voor zijn bereidwilligheid om deze prachtige lezing voor de afd. te hebben willen houden.

P. Klapwijk, secr.

Afd. HAAKSBERGEN

Op de vergadering van 2 Maart waren slechts 20 van de 66 leden aanwezig. Bij de bestuursverkiezing werd de secr.-penn. met algemene stemmen herkozen. Voor de hulpactie voor de getroffen gebieden werd besloten per lid een gulden te geven en hiervoor twee complete kasten te kopen. Bij de bespreking van het jaarlijkse uitstapje werd besloten dit jaar te bezichtigen het kasteel Twickel te Delden, de Hoge Veluwe en de vlaskwekerijen van de Ned. Heide Mij. te Arnhem.

G. W. Lantink, secr.

Afd. EDE

Op 23 Februari sprak de heer R. P. Groenveld voor onze afdeling over bijen, bloemen en honing en de heer Seununga verzorgde de vertoning van prachtige kleurenplaatjes. De leden van de Vereniging van Slechthorenden, die voor deze avond een speciale uitnodiging hadden gekregen, waren mede aanwezig.

Tijdens de lezing liet spreker verschillende potjes honing circuleren, die verschillende stadia en vormen van kristallisatie vertoonden. De aanwezige dames konden verschillende recepten noteren van wat men met honing, speciaal koolzaad-honing, kan klaarmaken. Nadat verschillende vragen beantwoord waren, sloot de heer Weiland deze interessante en leerzame avond.

G. W. Bos.

Afd. WAGENINGEN

Op 17 Februari hield de heer Groenveld voor onze afdeling een lezing over bijen, bloemen en honing. De waarde van het gesprokene werd in niet geringe mate verhoogd door de vertoonde plaatjes, die het gesprokene ook voor niet-imkers duidelijk en begrijpelijk maakten. Bij het zien van deze foto's waande men zich in de volle lente, hoewel er buiten nog sneeuw lag. Ook het tweede gedeelte van de avond, dat hoofdzakelijk de honing betrof, was zeer interessant en leerzaam. Helaas waren verschillende leden afwezig.

A. van Roekel, secr.

Afd. BUNNIK-HOUTEN

houdt op 5 Mei een praktische les in Houten bij K. v. Ettekoven t'Goy, Houten. Aanvang n.m. kwart voor zeven. Ook leden uit andere afdelingen zijn welkom. In de laatste week van Mei wordt weer de jaarlijkse excursie gemaakt, ditmaal naar Noord-Brabant, waarbij o.a. een bezoek gebracht zal worden aan de Proefbijenstand in Tilburg. Leden uit andere afdelingen kunnen eveneens deze excursie meemaken. Zij kunnen zich hiervoor in verbinding stellen met het secretariaat, Achterdijk 32, Bunnik.

C. P.

Propagandabureau voor Bijenteelt in de prov. Utrecht, heeft op 9 April een contactvergadering in hotel Noord-Brabant, Vredenburg te Utrecht, aanvang 7.30 uur voor afdelingsbesturen uit de prov. Utrecht. De agenda is gepubliceerd in Bijennieuws no. 28, en op aanvraag verkrijgbaar. Achterdijk 28 te Bunnik. Ook afdelingsbesturen uit andere gewesten en individuele imkers, die kennis willen maken met het werk van het Propagandabureau in Utrecht, zijn deze avond eveneens van harte welkom.

C. P.

Afd. WINSCHOTEN

Voorzitter Heidekamp opende de vergadering en heette allen hartelijk welkom. De secretaris-penningsmeester G. Goren bracht verslag uit over de werkzaamheden in het afgelopen jaar. Bij monde van de heer A. Boelens gaf de kascommissie een financieel overzicht.

Voor het bestellen van imkersbenodigdheden en voorjaarsuiker werd een druk gebruik gemaakt.

De aftredende secretaris-penningsmeester werd met algemene stemmen weer benoemd.

In verband met een schrijven van het hoofdbestuur om hulp te bieden aan de collega's in het rampgebied, werd besloten een vijftal complete korven of kasten met bijen beschikbaar te stellen.

Verder werd besloten om dit jaar voor het eerst deel te nemen met een vijftal kastjes aan de koninginnettel op Schiermonnikoog. Tot slot werd nog een verloting van enige praktische prijzen gehouden, wat evenals vorige jaren zeer in de smaak viel.

G. Goren, secr.

Afd. HILVERSUM

Op 25 Februari hield onze afd. haar maandelijks vergadering, waar als spreker optrad de heer J. van Aarst, leraar in alg. dienst bij het Rijksbijenteeltconsulentschap te Wageningen, over het onderwerp „Rassenteelt“.

Voorzitter Tolk memoreerde de watersnood en wakte de leden op te geven wat in hun vermogen was, o.a. door het geven van kasten en korven met bijen enz.

De heer van Aarst begon met een overzicht te geven van de verschillende bijenrassen en variëteiten, die op de wereld voorkomen. Hij ging na hoe vanuit Europa in de loop der tijden een verspreiding plaats vond van de daar inheemse rassen naar de koloniën in andere werelddelen en tenslotte in de jongste tijden een algemene verbastering van de inheemse bijen tot stand kwam, v.n.l. met variëteiten uit het Middellandse zeegebied. In ons land vinden we eigenlijk niets dan in meer of mindere mate verbasterde bijenvolken. Hiermede is stellig te imkeren, doch wensen we raszuivere volken en willen we daarin bepaalde eigenschappen naar voren brengen, dan is de aangewezen weg van de bekende bevruchtigstations op Ameland en Schiermonnikoog een zo consequent mogelijk gebruik te maken.

Verder waarschuwde spr. voor aanblijven van vreemde koninginnen, dikwijls boekt men teursetellingen en men ver-

groot in sterke mate de kans tot overbrengen van gevaarlijke bijenziekten.

M.h.o. op plannen onze afdeling gezamenlijk een Krainer-koningin aan te schaffen voor de teelt, ging de heer van Aarst dieper op dit ras in. Hij deelt de mening van de heer Schwieters, dat de Krainer niet de soort is, welke zonder meer aan onze verwachtingen zal voldoen.

1. De Krainer duikt in het najaar geen bijvoeging van bijen van een ander ras.
2. Stopt in het najaar spoedig met broeden, dus zwak in het voorjaar.
3. Vormt in het voorjaar betrekkelijk laat een broednest, doch ontwikkelt zich daarna snel.

Na beantwoording van vele vragen besloot de heer van Aarst zijn zeer leerzame lezing en de voorzitter dankte hem heel hartelijk voor het gebodene, de hoop uitsprekend dat we hem in onze afdeling nog eens mogen ontvangen.

G. Bootsman, secr.

Afd. NIJMEGEN

Voor de eerste maal na de oorlog hebben de imkers van Nijmegen contact gehad met Duitse imkers. Op uitnodiging van het bestuur van het Kreisverband Rheinische Bienenzüchter Kleve hebben enkele leden van het afdelingsbestuur Nijmegen een imkersdag te Kleef bijgewoond. Tijdens een cursus welke 's morgens om 9 uur begonnen was, werden de Nederlandse gasten welkom gebeten door de voorzitter, de heer Dercks, die namens het Kreisverband hartelijke woorden van begroeting sprak. De heer Drobij uit Keulen hield vervolgens een zeer interessante en leerzame inleiding over bijenziekten.

Om twaalf uur had een gezamenlijke maaltijd plaats, waaronder nog eens de verschillen op verenigingsgebied in beide landen ter sprake kwamen. 's Middags om drie uur had de eigenlijke grote vergadering plaats, waarvoor naast de imkers, ook land- en tuinbouwers en fruitkwekers waren uitgenodigd. Ook nu was het de heer Dercks, voorzitter van het Kreisverband, die zijn gasten welkom heette en memoreerde, dat het voor de eerste maal na de oorlog was, dat weer verbinding met Nederlandse imkers tot stand is gekomen. Met vreugde deelde spreker mede, dat de inzameling welke direct na de watersnoodramp in ons land was gehouden, een bedrag van 25 DM had opgebracht, hetwelke aan het Rode Kruis was afgedragen. Vervolgens deelde spreker mede, dat het Kreisverband Rheinische Bienenzüchter een bedrag van 100 DM heeft afgestaan ten behoeve van de Nederlandse imkers in het getroffen gebied.

Daarna hield de heer Drobij een briljante lezing, die zowel voor de imkers als voor de fruit- en bloemkwekers en voor de landbouwers van zeer groot belang was. Achtereenvolgens behandelde spreker de bevruchting van plant en bloem en het aandeel dat onze honingbij daarbij heeft, de bijenteelt en de ontwikkeling van bijenvolken, de honingopbrengst etc. Dat men in Duitsland ook grote zorgen kent wat het spuiten met giftige stoffen betreft, bewees wel het feit, door spreker vermeld, dat in de laatste jaren 20.000 bijenvolken in het Bondsgebied door contactgiften vernietigd werden. Dat men verder nog vele andere moeilijkheden kent, waarmede ook de Nederlandse imkers te kampen hebben, kwam tot uiting bij het vragen stellen. Vermelding verdient in dit opzicht ook het streven naar aanplanting van honinggevoende gewassen, o.a. de linde.

Aan het eind van de vergadering dankte de voorzitter van de afdeling Nijmegen de Duitse collega's voor de uitnodiging deze dag mee te maken en voor de gastvrije ontvangst. Het was een dag die niet alleen leerzaam en onderhoudend was, maar die waarschijnlijk ook goede vruchten voor de toekomst zal afwerpen.

BIJENMARKTEN

- 8 April: Purmerend, 10 uur.
- 8 April: Weert, 9 uur, Markterrein achter Stadhuis.
- 10 April: Amersfoort, terrein wnl. nots. Schreuder a. d. Utrechtseweg, 9 uur.
- 15 April: Assen, 10 uur.
- 16 April: Heerenveen, K. R. Poststraat naast groentevelling, 10 uur.
- 17 April: Dordrecht, Beverwijkseplein, 8-1 uur.
- 17 April: Emmen.
- 18 April: Zenderen, café Schulte, 9 uur.
- 20 April: Bellen, achter hotel Koopman, 10 uur.

Voor alle bedrijfsmethoden....

leveren wij U het beste materiaal, tegen de laagste prijs. Het is nu hoog tijd om uw benodigdheden aan te schaffen. Want wie een goede bedrijfsmethode volgt moet vroeg op zwermneiging van de volken rekenen. En dan moet het materiaal bij de hand zijn.

Engelse kastjes, om de kunstzwermen in te maken, U „melkt“ de vliegbijen van deze kastjes af om er uw honingvolken mee te versterken. Ze stellen U in staat om tijdens de hoofddracht zwermvrije honingvolken te hebben en zijn dus van groot belang. Voor 6 simplexramen f 8,—, voor 5 simplexramen f 7,—

Koninginneroosters. Zinken roosters f 2,—. De Heer Jacobs geeft de voorkeur aan draadroosters en wij zijn er in geslaagd om een partij draadroosters te laten aanmaken die beter en solider zijn dan alles wat tot nu toe werd aangeboden. Ze kosten maar weinig meer dan de zinken roosters, nl. f 2,90

Bijenuitlaten voor het bijenvrij maken van de honingkamers. Ze worden steeds meer gebruikt en de succesvolle imkers zouden het niet graag zonder doen. De bijenuitlaat, gemonteerd op plank kost f 3,10, losse uitlaten, dus zonder plank . . . f 0,85

Kunstraat. Wie een moderne bedrijfsmethode gaat toepassen heeft een voorraad uitgebouwde raten nodig. Geef de bijen daarvoor de beste kunstraat die er is. Alle gewenste maten, broedkamer of honingkamerformaat per kg f 5,50

Gewapende kunstraat, alleen te gebruiken in onze Ideaalraampjes, per kg f 6,50

Stuifmeelgebrek. Hadden uw bijen dit voorjaar gebrek aan stuifmeel? Zorg dat het U niet weer gebeurt en schaf een

stuifmeelval aan. Straks kunt U dit waardevolle voedsel in overvloed verzamelen. De stuifmeelval is geheel van metaal, het is een aanschaffing voor uw leven. Per stuk f 5,—

Glasdekraam om de bijen zomer en winter te kunnen waarnemen, per stuk f 3,40

Observatiekasten moeten straks worden bevolkt. Ze kosten zonder glas en ongeschilderd: 3-raams f 25,—, 2-raams . . f 22,50

Korven, uitstekende kwaliteit f 4,50

Schepkorven, uitstekende kwaliteit . . . f 3,25

Berokers: blaasbalg f 6,—, Dathepijp met kogelventiel f 5,50 en zonder kogelventiel f 5,25

Gaatjesapparaat met afstandbeugel f 5,25, zonder afstandbeugel f 4,25

Metalen oogjes, die U tegelijk met het gaatje in de raamlatjes kunt prikken om insnijden van de draad te voorkomen, per ons f 2,25, per 100 stuks f 0,40

Spoorwielletje voor het insmelten van draden in kunstraat f 1,50

Moerhuisjes per stuk f 0,20

Raampjesgreep Simplex om met één hand uw raampjes te kunnen hanteren, de andere hand houdt U vrij. Het spaart tijd en moeite bij het behandelen van de volken f 1,45

Hoogglanswas voor uw meubels, geel of bruin naar keuze. Hebt U veel nodig, koop dan per kg voor f 4,—, bestel anders voor uw vrouw een paar potjes, p. st. f 0,65

Onze gratis prijslijst

wordt U op verzoek franco toegezonden. U vindt er alles in wat U voor vak of liefhebberij nodig hebt:

- Bijenkasten en onderdelen
- Bijenkorven en benodigdheden
- Gereedschappen voor kast- en korfimmers
- Kunstraat
- Benodigdheden voor de koninginnetelt
- Voedertoestellen
- Benodigdheden voor de honingoogst
- Speldjes, broches, insignes
- Bijenboeken
- Drukwerk, honingreclame

Steeds tot Uw dienst

Tel. 2863

Giro 1171

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS WAGENINGEN

Druk: N.V. Uitgevers Mij De Gelderlander - Nijmegen